

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
SREDA
21. OKT.
1987

Letnik XLII.
Štev. 43 (2350)

Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt

Poštni urad 9020
Celovec
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt

Cena: 7 šil.
300 din

P. b. b.

Alpe-Jadran: Poročilo o manjšinah kmalu gotovo

Poročilo o položaju manjšin v prostoru Alpe-Jadran je v zaključni fazi, tako da bodo to poročilo že kmalu obravnavali v pristojnih forumih te delovne skupnosti. To je ob koncu dvodnevne skupne zasedanja, delovnih skupnosti Alpe-Jadran in alpskih dežel na Bledu izjavil predsednik Izvršnega sveta SR Slovenije Dušan Šinigoj (slika). Predsednik Šinigoj, ki je predsedoval srečanju na Bledu, pa je s tem v zvezi poudaril, da predstavljajo manjšine v prostoru Alpe-Jadran važen del delovnega programa te delovne skupnosti. Glavna točka na Blejskem zasedanju pa je bilo umiranje gozdov oz. skupni ukrepi za reševanje tega problema. Več o Blejskem sestanku na 2. strani.

Scheucher skuša izsiliti ločevanje!

Potem ko zvezna strokovna komisija v zaključnem poročilu o razpravi o dvojezičnem šolstvu ni hotela podpreti ločitvenega modela koroških strank, se vrstijo živčne reakcije politikov. Najnovejši primer je izjava predsednika koroške ÖVP Haralda Scheucherja, ki ja zagrozil, da bo zahteval v deželni vladi razpis ljudskega povpraševanja o dvojezičnem šolstvu, če pristojna ministrica dr. Hawlicek ne bo ugodila do naslednjega šolskega leta željam koroških strank.

Na to izjavo Scheucherja je tajnik ZSO dr. Marjan Sturm v posebni tiskovni izjavi ugotovil,

da je tako izjavo Scheucherja mogoče razumeti le kot poskus izsiljevanja. Hkrati da je Scheucher s to izjavo ponovno dokazal, da koroška ÖVP nima interesa, da bi se o vprašanju dvojezičnega šolstva stvarno in pedagoško-znanstveno razpravljalo. Povrhu tega pa bi pomenila izvedba takega ljudskega povpraševanja tudi zlorabo sicer demokratičnega instrumenta soodločanja prebivalstva.

Tajnik ZSO je tudi še poudaril, da ima Scheucherja napoved en sam cilj: pristojno ministrico hoče prisiliti, da bi uresničila koroški ločitveni model.

Praznik dvojezičnosti

Dvojezična ljudska šola v Celovcu bi bila gotovo pridobitev za vse. To je prepričanje vseh udeležencev nedeljskega dvojezičnega otroškega praznika v Celovcu. Za vsakega slovenskega oz. dvojezičnega otroka bi bilo zelo boleče, če bi se v starosti šestih let moral v šoli posluževati le še nemškega jezika. (dalje na 2. strani).

Nobene spremembe šolstva!

„Vsaka manjšina mora v prvi vrsti sama skrbeti za svoj kulturni in ekonomski razvoj. Če pa tega iz lastnih moči ne zmore, je dolžnost države, dežele in občine, da skrbi za socialne in gospodarske ureditve za zaščito ekonomske in kulturne samostojnosti manjšin na njihovem življenjskem prostoru“. To je poudaril južnotirolski deželni glavar Magnago na XII. srečanju narodnosti sosednjih dežel, katerega gostitelj je bila letos

ladinska manjšina na Južnem Tirolskem.

Srečanja v San Martin de Tor/St. Martin in Thurn na temo „Socioekonomski aspekti manjšinske problematike“ so se udeležili zastopniki sedemnajstih narodnosti iz Avstrije, Jugoslavije, Italije in Švice – torej klasičnega področja večjezične srednje Evrope. Med seboj so se informirali o posebnih problemih in težavah prizadetih narodnosti. V

imenu slovenske delegacije je podal poročilo Franc Kukovića, ki je posebej poudaril pereči problem šolstva, nezadostno gnotno podporo za kulturne potrebe koroških Slovencev ter nerešeno problematiko slovenskih televizijskih oddaj na južnem Koroškem. Navzoči zastopniki različnih narodnosti so se docela solidarizirali s skrbmi in zahtevami koroških Slovencev, kar pride do izraza v zaključni izjavi XII. srečanja:

„Vsakršna sprememba manjšinskega šolstva brez pristanka prizadetih nasprotuje demokratičnim principom mirnega sožitja“.

Ob koncu dnodnevnega kongresa je bil dosedanji organizator teh srečanj dr. Franci Zwitter st. ponovno soglasno potrjen kot koordinator narodnosti sosednjih dežel in dobil mandat in nalog za apel na dunajsko srečanje KVSE. (Obširne bomo poročali v prihodnji številki SV)

PREBERITE

na strani

- 2 Deželni proračun 1988: 12,6 milijard šilingov
- 3 Celovec: Spomenik nacistom?
- 4 Kärntner Landmannschaft izgubila proces
- 5 Poziv na demonstracijo
- 6 Tedenski pregled televizije in radia
- 8 Na koroških odrih: Rodil se je oče
- 9 Borštnikovo srečnje v Mariboru
- 10 Tedenski horoskop
- 12 „Črni vikend“ za slovenske nogometaše

Slovinci iz zamejstva so se predstavili

3. Primorski dnevi '87 na Koroškem, v okviru katerih so se srečali kulturniki, gospodarstveniki in politiki, so izzveneli s prikazom šeg in navad iz Devina. V soboto zvečer so se na pobudo KM in SKS v Modestovem domu v

Celovcu srečali zastopniki mladine iz Gorice in Trsta, ki so predstavili okvir njihovih dejavnosti v zamejstvu. Kulturni spored so oblikovali Fabjan Hafner, ki je ob spremljavi Marja Feinigove bral svoja prozna besedila,

sodelovali pa so tudi Martina Habernik (klavir) in brata Filipič (prečni flavti). O okrogli mizi gospodarstvenikov v okviru Primorskih dnevov '87, ki je bila v sredo zvečer, lahko več preberete na 2. strani Slovenskega vestnika.

Slovenska skupnost iz Italije na obisku

V soboto in nedeljo se je na obisku pri Klubu slovenskih občinskih odbornikov mudila delegacija Slovenske skupnosti iz Italije. Ker je Klub občinskih odbornikov preteklo leto obiskal Slovenijo, se je leta odločila, da v okviru „Primorskih dnevov na Koroškem“ vrne obisk. Delegacija SK je v soboto zvečer sprejel predsednik kluba Fritz Kummer s svojimi sodelavci, prisotni pa so bili tudi predstavniki Zveze slovenskih organizacij na Koroškem (tajnik dr. Marjan Sturm) in Narodnega sveta koroških Slovencev. V nedeljo je delegacijo sprejelo občinsko predstojništvo občine Globasnica, kjer so imeli izmenjavo mnenj in izkušenj, nato so si ogledali Peršmanov muzej, zvečer pa je bila zaključna prireditev v Selah.

Umirajoči gozdovi: Skupno ukrepanje!

Dežele članice Delovne skupnosti Alpe-Jadran in Delovne skupnosti alpskih dežel so na tretjem srečanju na Bledu v četrtek in petek sklenile bolj učinkovito, skupno ukrepanje proti umirajočim gozdovom v tem delu Evrope.

Predsednik IS Slovenije, Dušan Šinigoj, je v zvezi z umirajočimi gozdovi v srednji Evropi dejal, da ta problematika ni več problem ene same države. „To je življenjski problem, ki seže daleč preko meja“, je poudaril Šinigoj in podprl novo metodologijo spremljanja in merjenja umirajočih gozdov.

Na skupnem srečanju predsednikov dežel članic teh dveh delovnih skupnosti – Koroško je zastopal namestnik deželnega glavarja Erwin Frühbauer – je bila sprejeta resolucija tudi o drugih problemih. Tako so se predstavniki dežel dogovorili za izboljšanje infrastrukture pomembnih prometnih osi sever-jug in zahod – vzhod za mednarodni cestni in železniški transport in pri tem posebno poudarili zahtevo po hitrem izboljšanju pogojev za železniški transport.

Predsedniki vlad so se v resoluciji ponovno izrekli za izboljšave medregionalnega letalskega prometa, za skupne ukrepe za varstvo tal in voda, za intenzivnejše sodelovanje RTV-centrov, za skupne ukrepe pri varčevanju z energijo itd.

Glede uporabe jedrske energije v civilne namene v deželah Alpe-Jadran so si predstavniki na srečanju

zastopanih dežel domenili za srečanje na Bavarskem, da bi le tam preučili ta problem. Resolucijo okrogle mize v Mariboru, v kateri so se Koroška iniciativa proti jedrski elektrarni Krško, Mirovni komite Beljak, Zveza društev za varstvo okolja Slovenije in Iniciativa štajerskih nasprotnikov jedrske energije izrekli za odpravo uporabe jedrske energije v deželah Alpe-Jadran, tako v vojaške kakor tudi civilne namene, so predsedniki „vzeli na znanje“.

Predsednik Šinigoj je še informiral novinarje o želji Lombardije (Italija), ki hoče postati polnopravna članica delovne skupnosti Alpe-Jadran. Odločitv v tej zadevi bo sprejeta na naslednjem zasedanju te skupnosti.

V slovenskem gospodarstvu so še možnosti za razcvet

Slovenski gospodarstveniki na Koroškem in v Italiji bodo morali v prihodnje posvetiti več pozornosti še neizčrpanim gospodarskim virom, ki so jih doslej zanemarjali v prepričanju, da ne prinašajo dohodka. Morali bodo razmišljati o novih pobudah, ki so dolgoročno perspektivne, opustiti pa dejavnosti, ki ustvarjajo prevelike izgube. V tem so bili istega mnenja diskutanti okrogle mize v okviru Primorskih dni na Koroškem. Na temo „Gospodarsko stanje v zamejstvu“ so spregovorili Hadrian Korsič iz Števerjana, Mauricio Namor in Ferruccio Klavara iz Čedadada in

Velikovec: škandala ni konec!

Kot smo poročali, je velikovski mestni svet potrdil stari sklep, da slovenska pesem ali beseda slej ko prej ne smeta v Neue Burg. Tokrat je hotel koroški deželni studio ORF v okviru „srečanj z radiom“ oddajati v živo tudi slovenska voščila, po škandaloznem sklepu mestnega sveta pa je celotno oddajo odpovedal.

Seveda so se politični duhovi ob odločitvi intendanta koroške radijske in televizijske hiše Felsbacha raznetili. Predvsem velikovski predstavniki političnih strank so ORF hudo napadali, toda Felsbach je ostal pri

svoji odločitvi. Prejšnji tork pa je bila v Velikovcu tudi občinska seja, na kateri je odbornik Zelenih Zirgoi vložil nujnostno zahtevo, naj občinski svet svoj sklep razveljavi. Toda občinski odborniki SP, VP in FP tej zahtevi nujnosti niso priznali, tako da glasovanja o predlogu ni bilo. Zahtevo odbornika Zelenih so posredovali v obravnavo mestnemu svetu, ki jo mora po (časovno neomejeni) razpravi predložiti na glasovanje občinskemu odboru.

V Velikovcu ostaja torej še vedno pri škandaloznem sklepu, da slovenska beseda ali pesem ne smeta imeti pro-

Praznik dvojezičnosti

(nadaljevanje s 1. strani)

Otroški dvojezični praznik je bil prvotno sicer načrtovan na trgu pred celovško stolnico, vendar je dež preprečil najlepše načrte. Kljub temu je okoli 60 otrok s svojimi starši sodelovalo pri posrečnem sporedu v prostorih Kulturne taberne Pri Joklnu, kjer je bil prvotno načrtovan le nastop čarodeja.

Otroci so se ustavljali pri osmih postajah, prejeli lepak z geslom „Velik plus za vse – Dvojezična ljudska šola v Celovcu“, na hrbtno stran letaka so risali in ga nato privezali na balon. Risali so, metali žogice, s kladivom lovili šilinge in groše, izdelovali čelne trakove in s kuharico prenašali krompirje po strmih stopnjicah. Z vnemo so sodelovali in si zbirali točke na kartici, ki jo je krasila mala otroška raketa in stavka: „Mit 2 Sprachen schneller unterwegs – 2 jezika govorimo, druge prehitimo“.

Navdušeno so odrasli in otroci sledili tudi spretnim rokam čarodeja Marja Pogačnika. Višek popoldneva pa je bilo prav gotovo spuščanje balonov, ki so iz središča Celovca na vse strani raznesli sporočilo, da je dvojezična ljudska šola v Celovcu „Velik plus za vse!“

Provokacija: Mack

Pod geslom „V senci miru“ je Lorenz Mack v Kleine Zeitung začetka maja 1987 sprožil „pobudo“, naj bi državni predsednik posmrtno odlikoval 128 koroških odvedencev z „odlikovanjem za zasluge za osvoboditev Avstrije“. Tedaj smo obširno poročali in razkrili dejanska ozadja oziroma „zasluge“ predlaganih. Ob primeru predlaganih iz občine Pliberk smo tudi nazorno dokazali, da hoče Mack odlikovati prav tiste, ki so po večini že pred anšlusom oziroma ob anšlusu postali člani NSDAP ter si kot taki pridobili „zasluge“ pri izseljevanju koroških Slovencev in v funkcijah za časa Hitlerjevega fašizma.

Toda pobuda je bila očitno le prvi balonček. Kakor zdaj poročata „Kleine Zeitung“ in „Neue Volkszeitung“, je Mack ustanovil neko „Delovno skupnost za postavitve spomenika vsem, ki so bili leta 1945 odvedeni“. Jasno je, da gre Macku za prav tistih 128 ljudi, manjka le informacija, kdo v tej delovni skupnosti še sodeluje. Te podatke pa skrbno varujejo, očitno so v tem sestavu tudi vidnejše osebnosti (iz politike in medijev)?

Pa bodi sestav tak ali dru-

gačen. Jasno je, da je ta delovna skupnost že vložila svojo zahtevo za postavitve spomenika tem NSDAP-jevcem v celovškem mestnem svetu, ter da je ta o tem že tudi razpravljala – le da tudi tu o rezultatu pogajanj še molčijo. Če pa vemo, s kako vnemo celovski mestni očetje leto za letom „romajo“ k drugim podobnim spomenikom, si lahko predstavljamo, da se kar tako ne bodo izrekli proti postavitvi tega spomenika nacistom.

Naravnost nesramno pa je dejstvo, da Mack in njegovi somišljeniki zahtevajo postavitve spomenika prav na zelenici pred celovško stolnico, tam kjer je bila prej jezuitska kasarna. Mack pravi, da se je prav v tej kasarni „začelo nasilje proti pozneje odvedenim“, zavestno pa izpušča dejstvo, da so prav v tej kasarni pripravljali Hitlerjeve tolpe za pohode proti Slovincem in nemškogovorečim borcem za svobodo ter da so po koncu vojne v isto kasarno za nekaj dni tudi novi oblastniki „stlačili“ tiste slovenske izseljene družine, ki so jim hoteli sprva celo preprečiti vrnitev na svoje domove, s katerih so jih izselili v Nemčijo med drugimi tudi prav s

12,6 milijard za deželni proračun '88

Klub socialističnih deželnih poslancev je prejšnji teden v Beljaku obravnaval deželni proračun za leto 1988. Izdatki se bodo povečali za 1,45 odstotkov na skupno 12,6 milijard šilingov, tako da se lahko govori o varčevalnem proračunu. Za ceste bo znatno manj denarja, subvencija za dnevnik (letos 3 milijone šilingov) so v celoti črtali. V deželnem zboru zastopane stranke bodo dobile isto podporo kot leta 1977: SPÖ 18 milijonov, ÖVP 10,7 in FPÖ 3 milijone šilingov.

Kranj: Sejem stanovanske opreme ima perspektivo!

Na razstavišču Gorenjskega sejma v Kranju so pretekli petek odprli 20. jubilejni sejem stanovanske opreme, ki traja še do danes. Na sejmu razstavlja skupno 238 razstavljalcev, od tega 221 domačih in 17 tujih. Avstrijo zastopajo tri firme. Domači razstavljalci predstavljajo dekorativno, notranje pohištvo, stavbno pohištvo, gradbeni material, peči in kamine, ter solarno tehniko. Na sejmu je videti tudi mnogo specializiranih razstav, med drugim tradicionalno razstavo gob, likovno razstavo o stanovanskih okoljih, razstavo stilnega pohištva iz 19. stoletja itd. Sejem ima brez dvoma veliko perspektivo zaradi specializa-

bud za vnaprejš. Izraženo je bilo n. pr., da bi bila v Celovcu potrebna trgovina, ki bi nudila „biološke“ kmečke produkte, v sodelovanju s Slovenci v Italiji bi morali bolj razvijati izletniški turizem ob koncu tedna.

Poleg drugih pomanjkljivosti slovenskega gospodarstva je bilo iz vrst publike slišati predvsem kritiko na račun gosti pri bančnih ugodnostih kakor tudi pri obrestnih merah slovenskih bančnih ustanov na Koroškem in v Italiji, kar ima za posledico odhod strank k drugim bančnim ustanovam.

Miha Pasterk

Vokalni ansambel Velikovec, ki je bil pripravljen sodelovati v slovenski voščilni odaji iz Neue Burg, je to svoje stališče podkrepil tudi o tem, da je kljub sklepu mestnega sveta slej ko prej pripravljen sodelovati na taki prireditvi. Kot znano, je voditeljica ansambla na 10.-oktobrski prireditvi ÖVP v Velikovcu javno izjavila, da se ne strinja s škandaloznim sklepom mestnega sveta. Poudarila je, da bi skupni nastop nemških in slovenskih pevcev za Velikovec pomenil velik napredek in doprinos k mirnemu sožitju in prijateljstvu, med obema narodnima skupnostima.

stora v glavnem mestu okraja, v katerem živi največ koroških Slovencev. Po volji odgovornih politikov v Velikovcu naj bi torej ostalo „plebiscitno mesto“ neokrnjeno, naj bi bilo „nemška bastija“ v boju za „svobodno Koroško“ v smislu znane Haiderjeve napovedi, da bo Koroška le tedaj svobodna, ko bo samo še nemška.

Sramotni sklep velikoveškega občinskega in mestnega sveta pa bo obravnavalo tudi Ustavno sodišče, saj je državni poslanec ZAL Geyer najavil, da bo dal preveriti, ali je ta sklep v skladu z avstrijsko ustavo.

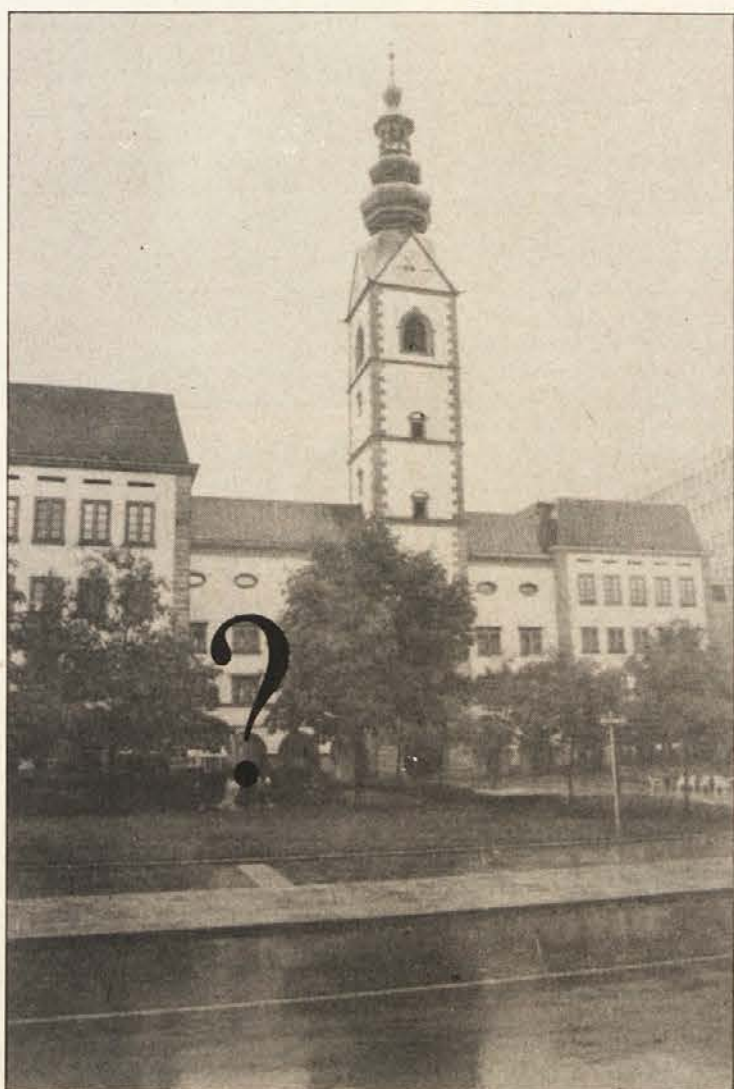
terja spomenik NSDAP-jevcem

strani Macka predlagani „heroji“.

V člankih v „Kleine Zeitung“ in „Volkszeitung“ napoveduje Mack (oziroma pisca) zahtevo za pomoč pri financiranju tega spomenika od mesta Celovec, ter da želi postaviti spomenik leta 1989, tako da bi se med drugim ognil tudi „prireditve v spominskem letu 1988“. Že sama oznaka „spominsko leto“ nakazuje smer in politično vsebino zahteve same. Česa pa naj se – morda celo svečano – spomnimo naslednje leto? Pa ne menda anšlusa in zbrisanja Avstrije iz zemljevida?

Priključitev k nemškemu rajhu ostaja za koroške Slovence in vse demokrate slej ko prej najtemnejši zgodovinski dogodek ter začetek tistega nasilja in gorja, zaradi česar je padlo mnogo milijonov ljudi, ki so hrepeneli po svobodi in neodvisnosti. Prav zaradi tega pa je tudi zahteva po postavitvi spomenika sooblikovalcem Hitlerjevega fašizma slej ko prej provokacija; da, celo politični akt, katerega bi morala avstrijska oblast v bistvu prepovedati, če bi resno jemala antifašistično izročilo avstrijske državne pogodbe.

Andrej Mohar

ÖIE: Vsestranske aktivnosti

Iz poročila o dejavnostih Avstrijske informacijske službe za razvojno politiko (ÖIE) v prvi polovici tega leta so razvidna interesna področja, katerim se je posvečala organizacija. Razstava „Otroci v Afriki“ je bila težišče dela v tem času. Nad 2000 ljudi je obiskalo razstavo slik, in drugih vsakodnevnih potrebščin iz afriškega vsakdana.

Iz obširnega poročila o dejavnostih ÖIE so razvidne vsestranske aktivnosti te organizacije: strokovni semi-

narji za učitelje, ki nova spoznanja lahko vpletejo v svoj pouk, mladinci in odrasli so vabljeni na seminarje ob koncu tedna, na večerna predavanja, na informacijske mize v najrazličnejših krajih Koroške.

Mnogim Korošcem je ostal najbolj v spominu večer „Nicaraguami amor“, ki ga je z diapozitivi in pripovedovanjem oblikoval Dietmar Schönherr. Svoje vtise iz Nikaragve je Schönherr posredoval tudi v dveh radijskih oddajah. Avstrijska

informacijska služba za razvojno politiko tesno sodeluje z različnimi iniciativnimi skupinami, n. pr. solidarnostnimi skupinami, ženskimi in nenačrtnimi tudi s posameznimi angažiranimi osebami. Istočasno je možno s strokovno kompetenco vnesti vprašanja tretjega sveta v obstoječe institucije in z njimi kooperirati.

Interesenti lahko dobijo podrobnejše informacije pri ÖIE, Rathausgasse 4, 9500 Beljak. Tel.: 0 42 42/24 6 17.

Obisk iz Nove Gorice

Za poglobljanje stikov med občino Nova Gorica in Slovenci na Koroškem sta se izrekli delegacija iz Nove Gorice, ki je prejšnji teden obiskala Celovec, in predstavniki Zveze slovenskih organizacij na Koroškem.

Na sedežu ZSO je prišlo do intenzivne razprave o možnostih sodelovanja, govora pa je bilo tudi o rezultatih sodelovanja med poobratenima mestoma Nova Gorica in Celovec, ki naj bi bilo koristno tudi za Slovence v koroški prestolnici.

Gostje iz Slovenije so izjavili, da pozorno spremljajo položaj slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem, posebno pa še razvoj problematike dvojezičnega šolstva. Obe strani sta si bili enotni v prepričanju, da je treba kontakte med obema regijama in-

tenzivirati. Posebno za sodelovanje na kulturnem in gospodarskem področju je veliko možnosti. Obstajajo pa tudi druga področja, na katerih bi se razvilo za obe strani koristno sodelovanje.

V Novogorški delegaciji so sodelovali predsednik skupščine Danilo Bašin, podpredsednik skupščine Aleksander Lovec, predsednica izvršnega sveta Jolanda Slokar, tajnik občinskega komiteja ZKS Igor Lučovnik, predsednik OK ZSMS Valter Figar ter predsednik OK SZDL Branko Dolenc. S strani ZSO so goste sprejeli predsednik dipl. inž. Feliks Wieser in tajnik dr. Marjan Sturm, dr. Janko Malle (Slovenska prosvetna zveza) in glavni urednik Slovenskega vestnika Ivan Lukan.

OBZORNIK

Rekordno število stavk

BEOGRAD. V Jugoslaviji so v prvih devetih mesecih tega leta zabeležili blizu 900 stavk, kar zaenkrat presega vse podatke preteklih let. Število stavkajočih delavcev se je povečalo v primerjavi z lanskim letom za 165 odstotkov. To je preko jugoslovanskega časopisja sporočil notranji minister Dobroslav Čulafić.

Reforme na Poljskem

VARŠAVA. Centralni komite Poljske združene delavske stranke se je izrekel za vseobsežno državno in gospodarsko reformo. Predvideni so protibirokratski ukrepi, redukcija števila ministrstev, znižanje subvencij, zvišanje cen, podpora malih privatnih podjetij. O obsegu in hitrosti uveljavitve sprememb naj odloča prebivalstvo s posebnim referendumom.

Nobelova mirovna nagrada za srednjeameriški mirovni načrt

STOCKHOLM/SAN JOSE. Predsednik srednjeameriške republike Costa Rica (špansko: bogata obala) Oscar Arias Sanchez je prejel letošnjo Nobelovo nagrado za mir. Komisija v Stockholmu je utemeljila svojo odločitev z dejstvom, da je Arias kot iniciator tako imenovanega srednjeameriškega mirovnega načrta podal odločilne smernice za pomiritev in stabilizacijo centralnoameriškega kriznega področja.

Predsedniki petih držav regije – Costa Rica, Guatemale, Honduras, El Salvadorja in Nikaragve – so na pobudo Ariasa 17. avgusta v

El Salvadorju v preteklih letih terjala na desetisoče žrtev. Gospodarski razvoj je v takih razmerah kajpada v celi regiji nazadoval, pojavile so se mnoge druge težave: begunci, politična in gospodarska odvisnost, brezposelnost, lakota, propadanje demokratične ureditve, itd. Ne glede na to, da mirovni načrt costariškega predsednika še zdaleč ne obeta rešitve vseh problemov, je vendarle prvi konkretni korak k pomiritvi, demokratizaciji in stabilizaciji prizadetih držav srednjeameriške regije. Prvič v zgodovini so se voditelji

glavnem mestu Guatemale podpisali mirovni sporazum. S tem so se obvezali, da v svojih državah do 7. novembra poskrbijo za ukinitve državljanskih vojn, za pogajanja z opozicijskimi silami, za prenehanje tuje vojaške pomoči, za demokratizacijo in za svobodne volitve. Od vojaških nemirov sta bili do zdaj najbolj prizadeti državi Nikaragva in El Salvador. Prva že nekaj let ne najde oddiha v vojni proti antisandinističnim napadalcem – Contrasom, ki s finančno in vojaško pomočjo Združenih držav Amerike vodijo svoje vojaške akcije z ozemlja Guatemale in Hondurasu z namenom, strmoglaviti sandinistično vladu v Managvi. Državljanjska vojna levo usmerjenih osvobodilnih organizacij proti nedemokratskemu režimu predsed-

držav, ki do zdaj nikakor niso imele ne skupnih teženj ne skupnega (političnega) imenovalca, zedinili o tem, da bodo v skupni akciji vzeli usodo krizne regije v svoje roke in brez zunanje vpliva odločali o bodočnosti Srednje Amerike. Mirovni načrt za Srednjo Ameriko je tudi jasen znak močnemu severnemu sosedu – Združenim državam Amerike, da se prizadete države – kljub mnogim odprtim vprašanjem in medsebojnim problemom – ne mislijo še naprej podrežati diktatu ameriške administracije ali ameriških transnacionalnih koncernov. V tem smislu iniciativa predsednika Ariasa ni samo važna pobuda za mir, temveč tudi pomemben nadaljnji korak za politično in gospodarsko osamosvojitve prizadetih latinskoameriških držav.

Kajžnikov Hanža

Zdej je Slovenski vestnik enakopravn z drujm' cajngam'. Tud' h'n ča dobojo več subvencij z deželna piskra!

Graško sodišče obsodilo Kärntner Landsmannschaft

Ni še dolgo tega, ko je bila na deželno sodišču v Celovcu obravnavana tožba Alojza Hoznerja iz Mežice proti glasilo Kärntner Landsmannschaft oz. proti Ingo-Marju Pustu. Kakor smo poročali, je Pust na podlagi „anonimnega“ pisma v članku ponavljal trditve, da so menda partizani na Svinški planini leta 1945 posilili neko dekle, jo nato ubili ter sesekljali, kuhar (tožnik Hozner) pa naj bi iz nje skuhal golaž,

katerega so potem partizani pojedli.

Koroško deželno sodišče je ugodilo zahtevi tožnika, da mora Pust oz. glasilo Kärntner Landsmannschaft po 37. paragrafu medijskega zakona objaviti obvestilo, da te trditve ne držijo ter da se distancira od takega podtikanja in blatenja partizanstva. Obtoženca (Pust in Kärntner Landsmannschaft kot izdajatelj glasila) sta nato vložila priziv proti razsodbi dežel-

nega sodišča, toda Vrhovno deželno sodišče v Gradcu, ki je pristojno obravnavati prizive proti razsodbam deželnega sodišča v Celovcu, prizivu Kärntner Landsmannschafta ni ugodilo. Obratno: potrdilo je razsodbo koroškega sodišča. Tako bo torej glasilo Kärntner Landsmannschaft v svoji naslednji številki moralo objaviti popravek in se distancirati od vsebine Pustovega članka oz. „anonimnega“ pisma.

Kostanje: Slovenščina izrinjena!

Slovenske družine v dvojezični fari Kostanje nad Vrbo so razočarane, ogorčene! Vzrok je obnašanje župnika Marka Jerneja, ki je očitno že popolnoma klonil nemškonačionalnim pritiskom na tem obrobem območju dvojezičnega ozemlja na Koroškem.

Zadnji dokaz za to je bila birma na Kostanjah. Prvič po dolgih letih se je namreč v tej dvojezični fari pojavil transparent pred cerkvijo z dobrodošlico samo še v nemškem jeziku; – za slovenščino na tem transparentu ni bilo več prostora!

Za izrivanje slovenskega jezika je brez dvoma odgovoren župnik Jernej, katerega dolžnost bi bila, da zagotovi dvojezičnost v uradno priznani dvojezični fari. Župnik Jernej, ki izhaja iz zavedne slovenske družine, se je očitno že oddaljil od svojega porekla in tudi od materinščine, drugače si ni mogoče predstavljati, da je dopustil izobesiti transparent samo v nemščini.

Številni slovenski farani pa nad Jernejem niso razočarani samo zaradi tega dogodka. Že v preteklosti se je izkazalo, da noče imeti veliko opravka s slovenskimi družinami in tudi ne z domačim slovenskim društvom „Drabosnjak“. Tako na primer še nikoli ni obiskal novi „Drabosnjakov dom“, muzej, pa tudi s slovenskimi družinami v fari ne kontaktira več.

Slučaj enojezičnega transparenta ob priliki birme na Kostanjah pa je brez dvoma tudi vreden obravnave v pristojnih organih krške škofije!

SJ za „OBIR“

Pod geslom „Z ramo ob rami proti mladinski brezposelnosti“ prireja Socialistična mladina vrsto predavanj in razvija druge dejavnosti v letošnji jeseni. Podpira pa tudi razne kulturne iniciative, ki iz javnih sredstev ne dobijo podpore. Predsednik koroške SJ Peter Kaiser je tudi najavil, da se bo SJ zavzemala za uresničitev načrtov tovarne „Obir“ na Rebrei.

ma primorani reči „Guten Abend, Nachbar“, kajti dvojezičnost je dobra samo, če vlada nemška enojezičnost – od Radiš do Djekš in Šmohorja.

Gospod Ogris je „danes“ vesel, da je bilo takrat tako in ne drugače“. Tega mu ni zameriti: šiling je res več vreden kot dinar. Vprašanje je, kako se da valutizirati ponosna narodna zavest.

P. S. Na Majstrovem spomeniku na slovenskem Štajerskem piše: „O, jaz ne spim, le čakam čas in čakam vas, da gremo skupno čez Šentvid med brate našo slovensko Ziljo pit!“ – Ob takih naših funkcijarjih bo moral general Majster še dolgo čakati.

dr. Franci Zwitter ml.

Gegen jeden Fanatismus

Haltet Euch fern von Fanatismus! Er zerstört menschenähnliches Verhalten, erzeugt Haßgefühle, läßt Objektivität und Frieden nicht zu.

Das Attentat auf LH Wagner ist nicht mehr rückgängig zu machen. Auch nicht gutzuheißen! Herr Rieser wird seine gerechte Strafe erhalten. Jedoch wir, die wir zu Landeshauptmann Wagner stehen, über den Anschlag, der sein Leben hätte auslösen können, zutiefst erschüttert sind, dürfen uns dennoch nicht anmaßen, uns als Richter über Rieser aufzuspielen.

Unser Landesvater hat – Gott sei Dank – überlebt.

Aber, daß die gesamte Familie Rieser terrorisiert, mit gefährlichen Drohungen überschüttet wird, des Lebens in Ferlach nicht mehr sicher ist, entspricht in keiner Weise irgendeiner Gerechtigkeit. Jene Existenz, die in hoffnungsvoller Zeit geschaffen worden ist, soll nun verloren sein? Diese fatalen Folgen liegen nicht im Sinne von LH Wagner,

Davon bin ich überzeugt! Auch vermute ich, daß Landeshauptmann Wagner eine Bitte um Verzeihung nicht kalten Herzens zurückweisen würde.

Maria Guttmann,
Klagenfurt

TRIBUNA BRALCEV

Oj, proslave

„Proslave, proslave“ mrzi gospod Tomaž Ogris – predsednik SPZ. Ne, on se ne izreka proti proslavi pred nacističnim spomenikom v Šentjakobu, temveč proti proslavljanju spomina generala Majstra v Mariboru. Vprašuje se „kaj bi počel koroški Slovenec na Majstrovih proslavah“?

Takih vprašanj smo običajno vajeni od Stritzla, Feldnerja, včasih tudi od Inzka in Vospernika; od predsednika SPZ takega vprašanja nismo pričakovali.

General Majster – pa naj njegovo politično ozadje ocenjujemo kakorkoli že – je vsekakor simbol zedinjene Slovenije, ki je od Matije Majar-Ziljskega naprej izpovedana želja in zahteva celotnega slovenskega naroda. General Majster je tudi vojaško zagotovil vsaj enega od slovenskih mejnikov, ki jih omenja Župančič: „O kaj bi z vami, v mejniki štirje: Celovec, Maribor, Gorica, Trst?“. Brez generala Majstra bi bil tudi Maribor le Marburg, kakor je danes naš Celovec Klagenfurt. In tega našega človeka se ne bi smeli slovensko spominjati?

Po Ogrisovi logiki očitno ne: saj imenuje plebiscit „lepo, demokratično, recimo ljudsko odločitev“ (za teror heimatdienstovskih tolp očitno ne ve, pravtako malo kot za mahinacije takratkih velesil, ki so izid plebiscita vnaprej odločile). Še več, gospod Ogris „si ne more kaj, vesel je danes, da je bilo takrat tako in ne drugače“!

Vesel je torej, da prva in druga republika (da pustimo ob strani vojno izselitev, zapore in kacete) teptata naše narodne pravice; vesel vseh ponižanj, od nastopov na raznih kolodvorih pa do ločevanja slovenskih otrok; vesel številčnega nazadovanja slovenskega ljudstva na Koroškem od okoli 120.000 na 16.000 (po uradnih podatkih med 1910 in 1980)? In vesel je tudi vedno hitrejšega nazadovanja slovenskega jezika v koroški javnosti?

„Proslave, proslave“ mrzi gospod Ogris, ki sam letno organizira proslave „Dober večer, sosed“ za avstrijski nacionalni praznik, ob katerih so prav koroški Slovenci pravilo-

Deponija za smeti blizu Homberka

Predvidoma konec novembra t. l. naj bi začela obratovati deponija za odpadke blizu Homberka pri Tinjah. Nosilec projekta je Zveza za odstranjevanje odpadkov Velikovec – Šentvid. Deponija je zgrajena po najnovejših tehničnih spoznanjih in naj bi preprečila onesnaževanje okolja, če izvzamemo smrad, ki nastaja na taki deponiji. Vanjo bodo odlagali odpadke okrajev Velikovec in Šentvid, v katerih živi 103.000 prebivalcev. Letno se bo nabralo okoli 35.000 ton smeti.

Prvi del, ki ga bodo v kratkem predali namenu, je velik

3,5 ha in zajame 750.000 m³; celoten obseg deponije pa bo 20 ha s prostornino 3.500.000 m³. Bazo deponije sestavlja HDPE-folija, nadalje kompliciran sistem, ki naj bi že vnaprej izključil vsakršno možnost onesnaženja talne vode. Vodo, nabrano pod deponijo, bodo zbirali in jo čistili. Nadalje bo na razpolago tudi vmesno skladišče za posebne odpadke. Deponijo bodo razplinjali, plin pa gospodarsko koristili. S tremi sondami bodo polletno kontrolirali talno vodo, stalno pa bodo preverjali površinsko vodo. Prvi del deponije bo zadoščal potrebam za pribl. 15 let.

Pred obnovo stare ljudske šole

Edina točka občinske seje v Kotmari vasi je bila oddaja del za sanacijo stare ljudske šole, ki bo stala približno 1,5 milijona. Zidarska dela je dobilo celovško podjetje Josef Malle, tesarska bilčovoško podjetje Franc Gasser, kleparska in krovka Fleischmann & Petschnig iz Celovca, mizarska dela (okna) fa. Urabl iz Celovca, pleskarska pa fa. Hubert Arich iz Šentjakoba v Rožu; keramične plošče bo položila celovška firma Krainer, izvedbo sanitarnih inštalacij pa je dobila fa. Pinter iz Celovca.

Občinski odbornik EL Stanko Adlaßnig je med razpravo predlagal, naj dobi zidarska dela domače podjetje Pack, ki je bilo v ponudbi sicer šele tretje; podjetje Pack namreč zaposluje domačine in tudi plačuje občinske davke v Kotmari vasi. Toda odbornik EL ni dobil potrebnih glasov.

Po koncu dnevnega reda je župan poročal o nujnih popravilih v novem strojnem centru, o napredovanju del pri regulaciji kotmirškega potoka in o škodi, ki so jo povzročila dela pri plinovodu na poljih in v gozdovih. Tudi z asfaltiranjem na Illovju in v Kotmari vasi bodo skušali čim prej končati.

Avstrija: Vstop v ES pravno možen!

Razprava o vstopu Avstrije v Evropsko skupnost (ES) je danes bolj aktualna kot kdaj prej. Vendar ni ne na gospodarskem, ne na političnem in tudi ne na pravnem področju niti enega izvedeniškega poročila ali študije o tem, kakšne prednosti oziroma škodo bi pomenil ta korak.

To pa je posledica štirinajstletnega molka. Od leta 1972 dalje je namreč Avstrija z EGS v odnosih prostocarinske cone in od takrat naprej ni bilo več govora o vstopu v ES. Pred ponovno oživitvijo tega problema se je izkazalo, da Avstrija v tem času ni prišla niti korak naprej, kar utemeljujejo s tem, da pristop ni v skladu z avstrijsko nevtral-

nostjo.

Ddr. Waldemar Hummer, profesor za narodno pravo na univerzi v Innsbrucku je o vstopu Avstrije v ES predaval na celovški univerzi in je prišel do zgoraj omenjenih zaključkov. Hummer je mnenja, da bi bil vstop po mednarodnem pravu možen, saj ima EGS štiri vrste članstva, med drugim tudi članstvo s pridržkom nevtralnosti. Edino odprto vprašanje pri tem je, če je poziv na klavzulo o nevtralnosti zloraba. Kdor se upravičeno sklicuje na to klavzulo, je ne zlorablja, protekcionizem pa ni v skladu s pravnimi določili o nevtralnosti, je menil prof. ddr. Hummer.

Celovški študenti zasedli rektorat

MIHA PASTERK

Avstrijska visokošolska zveza v Celovcu je prva v Avstriji, ki je s protestno akcijo odgovorila na varčevalne ukrepe koalicijske vlade. V četrtek so študentke in študenti celovške univerze zasedli rektorat, na posebni tiskovni konferenci pa so obrazložili namen te akcije: varčevalni ukrepi (navedeni tudi v prejšnji številki SV, str. 2/3 – up. ured.) še prav posebej prizadenejo vse študirajoče na avstrijskih univerzah.

Z zasedbo rektorata hoče visokošolska zveza opozoriti javnost, da ni pripravljena brezpogojno sprejeti varčevalne ukrepe koalicijske vlade, ki v prvi vrsti prizadenejo predvsem socialno šibke. Zato so zastopniki visokošolske zveze ob tej priložnosti izrazili solidarnost z vsemi prizadetimi, predvsem še z upokojenci, ki bi jih ta reforma močno prizadela. Tudi rektor celovške univerze, dr. Günther Hödl, je na tiskovni konferenci izrazil solidarnost s študenti in vsemi prizadetimi. Rektor in zastopniki visokošolske zveze so jasno poudarili, da je potrebna solidarnost vseh in skupen protest. 21. in 22. oktobra bodo sledile podobne akcije po vsej Av-

striji, 24. oktobra pa bo na Dunaju velika demonstracija vseh prizadetih slojev.

Na vprašanje „Slovenskega vestnika“, kakšne alternativne predloge za varčevalne ukrepe predlaga visokošolska zveza, je zastopnik Heimo Schwarz med drugim navedel:

- čemu politikom in uradnikom službeno vozilo? Kdor misli, da potrebuje službeno vozilo, naj si ga sam financira!
- zakaj ne začnejo z zniževanjem penzij pri poslovnih in politikih?
- zakaj država ne uvede davek na kapital, ki ga mnogi kopičijo?
- čemu takšne vsote za prestreznike „Draken“ in rakete?
- v podjetjih, kjer stroj nadomesti človekovo delovno silo, naj bi uvedli davek na stroje (Maschinensteuer).

Zastopnik ALU, Helmut Guggenberger, je izrazil pomisleke glede izdatkov za oboroževanje. Nenazadnje je Helmut Guggenberger opozoril na nesolidarnost, ki se vse bolj pojavlja med posameznimi sloji, kar pa je posledica strahu in panike pred varčevalnimi ukrepi.

Zato so vsi pozvali na demonstracijo proti brezposelnosti in socialni demontaži, ki bo 24. oktobra 1987 na Dunaju.

Vsi na demonstracijo proti brezposelnosti!

24. oktobra bo na Dunaju velika demonstracija proti brezposelnosti in socialni demontaži, za bolj odprti pristop na področju izobraževanja, za ofenzivnejšo zaposlitveno politiko in ohranitev podržavljenih podjetij. Demonstracijo organizira nad 80 skupin, društev, iniciativ in organizacij. Skupno pozivajo k odporu proti gospodarski, socialni in izobraževalni politiki koalicijske vlade, ki se zgleduje po Thatcherjevi, Reaganu in Kohlu. Ta politika se vse bolj oddaljuje od polne zaposlenosti, cinično govorjenje o „zdravi nezaposelnosti“ prizadane predvsem ženske, inozemce,

mladino in druge socialno šibkejše skupine. Sanacija državnega proračuna gre na račun brezposelnih, žensk, vseh, ki se še izobražujejo, bolnih in upokojencev, medtem ko so veliki dobički bogatih (več sto milijard šilingov) komajda še obdavnjeni. Vsi prizadeti zahtevajo socialno reformo namesto socialne demontaže, sanacijo državnega proračuna in davčno reformo na račun dobičkov bogatih in oboroževalne industrije.

Iz Celovca bo peljal avtobus ob 7.30 izpred železniške postaje. Cena vozovnice je 80 šil. (tja in nazaj), dobite pa jih v Naši knjigi v Celovcu.

DIESE WOCHEN IM

SLOVENSKI VESTNIK

Gemeinsame Aktionen der ARGE Alpen-Adria und der ARGE Alp gegen das Waldsterben

Zentrales Thema des Donnerstags und Freitags vergangene Woche im slowenischen Kurort Bled abgehaltenen dritten gemeinsamen Treffens der Regierungschefs bzw. deren Vertreter der beiden Arbeitsgemeinschaften „Alpen-Adria“ und „Alp“ war das Waldsterben. In den Beratungen einigten sich die Vertreter aus sechs Staaten und 23 Ländern und Regionen unter dem Vorsitz des slowenischen Ministerpräsidenten Dušan Šinigoj auf konkrete Aktionen. So wurde unter anderem beschlossen, daß echte Sanierungs-

schanzen nur in einem gemeinsamen Vorgehen bestünden.

Kärnten war durch LHStv. Erwin Frühbauer vertreten, der konkrete Maßnahmen zur Bewältigung des Transitverkehrs – die Schiene müsse hier Priorität erlangen! – forderte.

Ministerpräsident Šinigoj teilte in der abschließenden Pressekonferenz mit, daß der Bericht über die Minderheiten im Raum Alpen-Adria vor der Fertigstellung sei und dann in den Gremien der Arbeitsgemeinschaft beraten werden würde.

Denkmal für Nazi-„Helden“?

Lorenz Mack, im Mai mit einem Gesuch an Bundespräsident Waldheim hervorgetreten, 128 „Verschleppte“ posthum mit dem Orden „für Verdienste um die Befreiung Österreichs“ auszuzeichnen, ging nun – unter Mithilfe der Kleinen Zeitung und der Volkszeitung einen Schritt weiter: er verlangt die Errichtung eines Denkmals für dieselben Leute vor dem Klagenfurter Dom. Wie „Slovenski vestnik“ bereits im Mai nachgewiesen hat, waren diese von Mack vorgeschlagenen Personen zum Großteil bereits vor dem Anschluß oder im Jahr 1938 der NSDAP beigetreten und waren Volzugsgehilfen des NS-Regimes etwa bei den Slowenenaussiedlungen.

Mack verlangt jetzt auch von der Stadt Klagenfurt und der Landesregierung eine finanzielle Beteiligung. Doch welchen Grund hätte die öffentliche Hand, Denkmäler für Nazis zu finanzieren? Vielmehr müßten die zuständigen Stellen prüfen, ob die Forderung nach einem Denkmal für NSDAP-ler überhaupt mit dem antifaschistischen Auftrag des österreichischen Staatsvertrages vereinbart ist!

Erpressung...

Scheuchers Ankündigung, gegebenenfalls eine Volksbefragung zum Zwecke der Durchsetzung des Kärntner Pädagogenmodells zu beantragen, wertete der Sekretär des Zentralverbandes slowenischer Organisationen als Erpressungsversuch. Offensichtlich will Scheucher von BM Hawlicek die Durchsetzung der Kärntner Erkenntnisse der Bundesexpertenkommission. Auch würde eine Volksbefragung so mißbräuchlich angewendet werden.

Völkermarkt: Skandal nimmt kein Ende!

Nach dem Beschluß des Völkermarkter Stadtrates, daß auch im Rahmen des „Treffpunkts Radio Kärnten“ kein slowenisches Wort und Lied in der Neuen Burg erklingen darf (der ORF-Kärnten hat daraufhin bekanntlich aus Solidarität mit der slowenischen Abteilung die gesamte Reihe abgesagt), war mit diesem Verbotsbeschluß nun der Völkermarkter Gemeinderat konfrontiert. Der grüne Gemeinderat Zirgoi brachte bei der letzten Sitzung einen Dringlichkeitsantrag auf Annullierung dieser skandalösen Beschlusses ein, dem jedoch von den übrigen Gemeinderatsfraktionen die Dringlichkeit nicht zugesprochen wurde. Der Antrag wurde nun dem Stadtrat zur Beratung zugewiesen, womit der Skandal von Völkermarkt also weiterhin aufrecht bleibt.

Zweisprachige Volksschule – Plus für die Klagenfurter Bevölkerung

Eine öffentliche zweisprachige Volksschule in Klagenfurt/Celovec wäre sicherlich ein Plus für alle. Diese Überzeugung dokumentierten alle, die am Sonntag am zweisprachigen Kinderfest in Klagenfurt teilnahmen. Es wäre nämlich ein großer Schritt zurück, wenn sich die Kinder ab dem sechsten Lebensjahr in der Landeshauptstadt nur mehr der deutschen Sprache bedienen dürften.

Das Kinderfest der Zweisprachigkeit hätte ursprünglich auf dem Domplatz stattfinden sollen, doch der Regen zerstörte die schönsten Pläne. Trotzdem nahmen über 60 Kinder mit ihren Eltern am Programm teil, welches in die Räumlichkeiten des Kulturbeisels „Pri Joklu/Bierjokl“ verlegt wurde.

Die Kinder durchliefen acht Stationen, erhielten unter anderem den Aufkleber „Zweisprachige Volksschule in Klagenfurt – ein Plus für alle“, bemalten die Rückseite des Flugblattes und banden die bunten Kunstwerke dann an Luftballonen fest, die sie fliegen ließen. Sie zeichneten, fertigten Stirnbänder an und trugen auf Kochlöffeln große

Kartoffeln über die steilen Stiegen in den ersten Stock. Für jede absolvierte Station erhielten sie einen Stempel auf die Sammelkarte, hatten sie doch bewiesen, daß man „mit 2 Sprachen schneller unterwegs“ ist. Zum Abschluß aber zauberte Marjo Pogačnik (Bild unten) für die Kinder, die noch lange nach Ende des Festes die Botschaft verkündeten: „Zweisprachige Volksschule in Klagenfurt – ein Plus für alle!“

Jugoslawien verlangt von IWF weitere Umschuldungen

Das mit über 19 Milliarden Dollar (ca. 250 Milliarden Schilling) im Westen verschuldete Jugoslawien will bei den Ende Oktober bevorstehenden Verhandlungen mit dem Internationalen Währungsfonds (IWF) günstigere Bedingungen für seinen Schuldendienst fordern. Er sollte in Zukunft nicht mehr als 25 Prozent der Deviseneinnahmen ausmachen, berichtete die amtliche jugoslawische Nachrichtenagentur Tanjug. Zuletzt hatte das Land 46,5 Prozent seiner Einnahmen in harten Währungen für die Begleichung seiner Aus-

landskredite aufwenden müssen.

Außerdem wolle die Regierung von den westlichen Banken und Regierungen eine Umschuldung schon früher umgeschuldeter Beträge verlangen, sowie längere Rückzahlungsfristen und niedrigere Zinssätze. Beobachter in Belgrad rechnen damit, daß es bei den Verhandlungen mit dem IWF zu einer Kraftprobe kommt. Ohne Hilfe des IWF und der westlichen Regierungen ist jedoch die immer tiefere Wirtschaftskrise nicht zu überwinden.

GOSPODARSTVO

Priloga Slovenskega vestnika

Celovec, oktobra 1987

„Novi“ kmet na južnem Koroškem – 1. in 2. stran

Pri tej prilogi so sodelovali:

Mag. Miran Breznik, Hans Madrič, Stanko Nachbar, dr. Kristijan Schellander, dr. Marjan Wakounig

„Novi“ kmet na južnem Koroškem. Nekaj misli o važnih aspektih njegove bodočnosti

HANS MADRIČ

„Novo“ je priljubljen pojem, ki je postal spet moden. Šele pred kratkim je bila opuščena stara politika in ministrstva so začela novo. Mnogi državljani bodo morali narediti novo luknjo v že itak zategnjen pas. Dvom napram pojmu „novega“ je upravičen, saj dostikrat ni kaj drugega, kot stara vrednostna predstava v novi obleki.

Vzroki sedanjega stanja

Brez dvoma sta bili doslej razsežnost in hitrost spreminjanja struktur v kmetijstvu nekaj novega. Glasila se je parola „širiti in umakniti“. Od 50-ih let naprej je na Koroškem vsak drugi manjši kmetijski obrat (do 10 ha) postal žrtev tega razvoja. Takrat se je še 20.000 obratov preživljalo od kmetijstva, danes jih je manj kot 10.000. V isti dobi je število zaposlenih v kmetijstvu padlo od 120.000 na 45.000 oseb. Toda produktivnost dela se je podvojila. Danes ena kmečka delovna sila oskrbuje z žitom približno 25 ljudi. Vsi so pozdravljali tak razvoj. Posledice tega tekmovanja so na socialnem in kulturnem področju spoznali šele pozno. Zgodnji kritiki tega razvoja so bili zaznamovani kot notorični nergači.

Danes je zadrega očitna. Sega od množične reje živali, preko enoličnih pokrajev in vasi, do nezmožnosti financiranja presežkov. Nova vlada je preložila odgovornost

novemu ministru. Ta pa bo skušal zadrego reševati z novo politiko. Nima lahke naloge, ker je kmetom šok „novega starega“ in s tem povezan dvom napram bodočim še močno v zavesti. Čas hiti, receptov in patentnih rešitev pa ni.

Vseeno, za katero pot se odločijo, nekaj je jasno: gospodarska bodočnost kmetov bo v vedno večji meri odvisna od znanja in sposobnosti. Študije v ZRN so pokazale, da višje znanje in sposobnost, pod istimi pogoji privede od 5 do 6 krat večjega dohodka.

Ena izmed negativnih posledic dosedanje agrarne politike je bila, da je stroga tržna ureditev preveč omejila svobodo posameznega kmeta. Možnosti delovanja so bile okrnjene in sam je postal pasivni izvajalec receptov. Tržna ureditev, agrarna politika in razvoj v združništvu so kmetom in kmetom postali vedno bolj nepregledni. Kmečko zastopstvo tega preko informacijskih in posvetovalnih sistemov ni moglo spregledati. Iz tega zornega kota so se celo prednosti tržne ureditve – n. pr. odkupne garancije – izkazale kot navidezne. Sicer so od zgoraj navedenih garancij profitirali predvsem od trga oddaljeni producenti, toda istočasno niso imeli več možnosti raširitve delovanja in iskanja novih poti. Treba je samo pomisliti na kriminalizacijo odkupa mleka od kmetov. Na eni strani se prepreči iskanje novih poti, na drugi

pa postaja potreba vedno večjih denarnih vsot za odprodajo presežkov na inozemske trge, kar je v bistvu nesmiselno, saj bi bilo ceneje, če bi plačali kmetom določeno vsoto za „neproduciranje“. Toda tudi to pogojuje večjo odvisnost kmetov od države.

Rešitev je v znanju

Kakšne naj bi bile torej okvirne usmeritve za razvoj kmečke samostojnosti? Važen predpogoj je izobrazba. Samo ofenzivno usmerjeno izobraževanje lahko ustvari temelje nove kmečke samostojnosti. Primarni cilj naj bi bil: glavnopoklicno v kmetijstvu zaposlenim nuditi višjo osnovno izobrazbo. Pri tem naj bi bile najvažnejši dejavniki strokovne šole s strokami kmetijstvo in gospodinjstvo. Na južnem Koroškem obstajajo sledeče javne šole: za moške „Stiegerhof“ v občini Bekštanj in „Goldbrunnhof“ v Velikovcu, za ženske pa strokovna šola „Ehrental“ v Celovcu in strokovna šola v Dobrli vasi. Strokovni šoli s slovenskim učnim jezikom v Velikovcu in Šentpetru v Rožu sta privatni šoli s pravico javnosti. Neglede na to, da se izobraževanje žensk skoraj izključno omejuje na gospodinjstva vprašanja, so ženske iz Ziljske doline in dela Roža dodatno zapostavljene, ker v „Stiegerhofu“ lahko izpolnijo le splošno šolsko obveznost. Nadaljnje strokovno šolanje pa je možno le v Celovcu ali Spittalau.

V teh strokovnih šolah pridobljene osnove tvorijo temelj za nadaljnje izobraževanje, ki se v idealnem primeru konča z mojstrskim izpitom iz področja kmetijstva ali gospodinjstva. S strani dežele je bilo mnogo narejenega, da bi se kmetijsko šolsko področje moderniziralo. V sklopu s centralizacijo šolstva se je to zgodilo predvsem v gradbenem oziru. Hiter razvoj znotraj kmetijstva je privedel do vključevanja nove snovi v pouk. S tem povezano naraščanje teoretičnega gradiva je izpostavilo učence nevarnosti, da snov predelujejo kot stroji brez praktičnega znanja. Za potrebe v bodočnosti je nevarna stroga ločitev strok na kmetijsko in gospodinjstvo področje. Zaenkrat je tako, da bi ženska, ki bi se odločila za strokovno šolo iz kmetijstva, verjetno naletela na odpor (takšnih primerov skoraj ni). Močno zakoreninjeno mišljenje o vlogi moškega in ženske, da je prvi pristojen za kmetijstvo, druga pa za gospodinjstvo in vrt, bo s takšnim načinom šolanja zacementirano tudi v bodočnosti.

Če so spremembe izobrazbene strukture neobhodne za oblikovanje nove kmečke samozavesti, potem je zanimivo, če pogledamo v kolikšni meri je med kmečkim prebivalstvom na južnem Koroškem razširjena strokovna izobrazba. Po zadnji analizi je le ena četrtnina koroških kmetov zaključila kakšno strokovno šolo. Nadaljnja petina

– predvsem starejši kmetje – je zaključila kakšno poklicno šolo. V primerjavi z vsekoroškim povprečjem je južnokoroški prostor glede izobrazbene strukture slabo razvit. Le sodni okraj Celovec-dežela ter okraj Šmohor imata nadpovprečno dobro strukturo. Skoraj tretjina temkajšnjih kmetov je absolvirala kmetijsko strokovno šolo. Kmetje v ostalih občinah južne Koroške so v dosti slabšem položaju. Vsa te ugotovitve veljajo samo za kmete, ki nimajo dodatne zaposlitve. V sodnem okraju Velikovec jih je samo 15% zaključilo strokovno šolo, v Borovljah 14% in v okraju Železna Kapla samo 10%. Medtem ko je ta neugoden položaj v Velikoveškem okraju omiljen s tem, da je skoraj petina kmetov zaključila kakšno poklicno šolo, to za zadnja dva omenjena okraja ne velja.

Določena strokovna kvalifikacija je med dodatno zaposlenimi kmeti dosti manj razširjena. Na Koroškem ima samo desetina od njih kakšno osnovno kmetijsko izobrazbo. Če omenjene regije Velikovec, Borovlje, Železna Kapla ter beljaško okolje so tudi glede kvalifikacije dodatno zaposlenih kmetov znatno pod koroškim povprečjem. Okolje Pliberka in okraj Šmohor sta v tem oziru nad koroškim povprečjem. Svojevrsten problem predstavlja tudi dejstvo, da dodatno zaposleni kmetje v glavnem poklicu izvršujejo manj kvalificirana dela.

(dalje na 2. strani)

OECD: Svetovno gospodarstvo pod vplivom zaupne krize

Sedanje stanje svetovnega gospodarstva je slabše kot še pred pol leta in ne kaže, da bi se do leta 1988 pomembno izboljšalo. To je mnenje Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD) v zadnjem poročilu Economic Outlook, ki ga je predstavila junija tega leta.

Poglaviti razlog za počasnejšo gospodarsko rast je po OECD v vztrajnih in nestalnih spremembah deviznih tečajev v prvih mesecih tega leta. Zaradi negotovosti o gibanju deviznih tečajev so bili investitorji v deželah, ki so dvignile tečaj domače valute napram dolarju, – kot so

Japonska ter ZR Nemčija –, previdni, ne da bi se kljub padanju vrednosti dolarja investicijska nagnjenost v ZDA povečala. To nezaupanje investitorjev je še obstajalo, ko se je situacija na deviznih tržiščih že zdavnaj umirila.

Zaradi slabšega gospodarskega položaja so tudi pokazatelji gospodarskih gibanj v OECD nižji od prvotnih predvidevanj. Realni bruto nacionalni dohodek naj bi na področju OECD (24 držav) rasel v letošnjem in tudi v naslednjem letu le za 2,25% (glej tabelo). Porast pa bi lahko bil še nižji, če ne bi bili

pogoji tako ugodni: tako je v tem letu padla cena nafte, tudi inflacija se je zmanjšala, obrestne mere so se znižale in nekatere države so precej uspešno ublažile najhujša plačilna neravnovesja. Nadpovprečni vzpon gospodarstva pričakujejo strokovnjaki OECD za ZDA (2,5%), v primeru, da se tam domače povpraševanje umiri in se primanjkljaj zniža (nižji civilni in obrambni izdatki, zvišanje davkov). Za Evropo pa pričakujejo počasnejšo rast gospodarstva (2%).

Nezaposlenost naj bi se ustalila pri 8,25%, kar pomeni, da je več kot 31 mio. ljudi

nezaposlenih.

Inflacija naj bi v tem letu dosegla le 3,75% na področju OECD v Evropi ter 4% v ZDA, in to kljub zvišanju naftnih cen ter delavskih plač. V letu 1988 pa naj bi podražitev v ZDA znašala približno 4,5%, kar gre pripisati devalvaciji dolarja.

Še vedno pa so vznemirljiva huda neravnovesja v plačilnih bilancah. Tako naj bi uspelo ZDA šele leta 1988 zmanjšati deficit od 147 milijard US\$ iz leta 1987 na 126 milijard US\$. Istočasno naj bi Japonska ter ZR Nemčija zmanjšale njihov presežek (glej tabelo).

Tabela: Projekcije OECD

rast gospodarstva (v %)	1986	1987	1988
ZDA	2,5	2,5	2,75
Japonska	2,5	2,0	2,0
ZR Nemčija	2,4	1,5	2,0
OECD Evropa	2,5	2,0	2,0
OECD celota	2,5	2,25	2,25

inflacija (v %)

ZDA	2,1	4,0	4,5
Japonska	0,6	0,0	1,75
ZR Nemčija	-0,2	0,75	1,5
OECD Evropa	3,7	3,75	3,5
OECD celota	2,8	3,5	3,75

plačilna bilanca (v mrd. US\$)

ZDA	-140,6	-147	-126
Japonska	86,0	95	87
ZR Nemčija	35,8	37	29
OECD Evropa	52,0	44	23
OECD celota	-19,7	-23	-30

Vir: OECD Economic Outlook, junij 1987.

Strateško načrtovanje informatike – nova naloga managementa

STANKO NACHBAR

Naraščajoči pomen računalništva za uspeh podjetja ustvarja dandanes za management vedno bolj potrebo po gotovi informacijski strategiji (IS), ki naj bi bila prilagojena globalnim strateškim smernicam dejavnosti podjetij.

Dosedajšnja vloga računalnikov v podjetju (= pomožno sredstvo administrativnih del, npr. obračun plač, finančno knjigovodstvo, itd.) zdaleč ne odgovarja več današnjim potrebam.

Potreba po IS izvira predvsem iz sledečih razmišljanj:

1.) informacijske tehnologije vedno bolj preplavljajo našo družbo in spreminjajo delavske in kvalifikacijske strukture; od podjetja terjajo v organizatoričnem, personalnem in tehničnem pogledu nove rešitve podjetniških nalog.

2.) informacijske tehnologije naj ne bodo več izključno pomožno sredstvo v administrativnem procesu ali v procesu iskanja odločitev, temveč naj bodo tudi aktivni konstrukcijski instrument za določitev produkcijskega sortimenta ter izboljšanja pozicije podjetja napram konkurentom.

3.) prilagajanje naraščajoči raznolikosti ter vedno krajšim inovacijskim ciklusom computerskih in komunikacijskih tehnologij veže vedno več področij podjetja (finančni, stvarni in človeški kapital). Zaradi tega se mora nji-

hova namestitve v podjetju osredotočiti predvsem na strateške dejavnike uspeha.

Koncepti in cilji

Na podlagi teh razmišljanj je mogoče definirati vsebino ter komponente strateškega načrtovanja informatike (SNI). V strokovnih krogih diskutirajo na to temo o različnih osnovnih predstavah in smernicah. Enotne vsebne javne vsebine tega strateškega načrtovanja še ni, vendar sta se do danes izkristalizirala sledeča koncepta:

Eden teh konceptov pojmuje pod SNI dolgoročno integracijo vseh aplikacij, ki so v podjetju na razpolago; nadalje vsebuje vse dolgoročne odločitve o computerski soft- in hardware ter smernice, ki zadevajo organizacijo računalniškega centra, določanje standardov, ter smernice ekonomičnosti pri konstrukciji novih informacijskih sistemov.

Glavna ideja drugega koncepta je novo pojmovanje blaga i n f o r m a c i j a. Pridobivanje informacij, ki služijo dosegu podjetniških ciljev (n. pr. informacije o produkcijskih stroških, o tržni situaciji, o konkurentih ali o odjemalcih) pravtako povzročajo stroške kot produkcija kateregakoli produkta. Zaradi tega naj bi se obravnavala informacija ter k njej spadajoči podatki ravnatko kot vse druge postavke v podjetju. Iz vidika „informacija kot resurs“ sledi potemtakem glavna naloga SNI,

in sicer zbiranje vseh podatkov po metodičnem postopku, ki je za podjetje dolgoročnega pomena. Ustvari se takoimenovana podatkovna baza, ki služi – kot integracijska baza – konstrukciji „strateških informacijskih sistemov“ (npr. informacijski sistem odjemalcev, naročilni sistem itd.)

Vsebina SNI

Če uspoštevamo zgoraj navedene osnovne predstave ter v literaturi opisane vsebine splošnega strateškega načrtovanja, lahko delimo SNI v več faz:

V prvi fazi se izvede izčrpana analiza situacije; ta ima dvojni pomen: prvič služi določitvi scenarijev, ki zrcalijo raznolike vplive informacijskih tehnologij na podjetje, drugič pa opisu danega stanja informatike v podjetju. Ta analiza se izvrši na industrijski, branžni in ravni podjetja. Na prvi ravni informatični management raziskuje možnosti in nevarnosti, ki pretijo podjetju iz ekološke, tehnološke, ekonomske in socialne okolice. Obravnavajo se vplivi informacijskih tehnologij, ki zadevajo vsa podjetja v enaki meri (to so zakonodajne dejavnosti, socialni aspekti z ozirom na brezposelnost, gibljivost delovnega časa, mednarodni prenos podatkov, zaščita podatkov, itd.).

Na drugi ravni se raziskujejo spremembe v proizvodnem sortimentu, ki so pogojene od uporabe informacijskih tehnologij (npr. industrija tiska), raziskuje se tudi pozicija napram konkurentom; preverijo se morebitne kooperacije s konkurenti v zadevi razvoja ter konstruiranja informacijskih sistemov (primer: Airlines Reservation System). Kooperacija s konkurenti je odvisna predvsem do velikosti projektov: ali presegajo lastno finančno moč ali pa so za njihov uspeh potrebni enotni standardi (primer: EC-Bankomat).

Na tretji ravni se analizirajo posebni vplivi informacijskih tehnologij na organizacijsko spremembo v strukturi podjetja ter stanje in pomen „informatične podobe“ za odjemalce in sodelavce; izvede se tudi analiza učinka informatike v lastnem podjetju v primerjavi z najvažnejšimi konkurenti (navadno je to analiziranje povezano z ogromnimi težavami, ker so zanj potrebni podatki povečini nedostopni).

V drugi fazi se določijo cilji informatike v podjetju. Najprej se kategorizirajo koristni potenciali informatike. Strateško korist, ki jo lahko informatika doprinese podjetju, je mogoče opredeliti v naslednje kategorije: kategorija, ki zadeva a) ekonomičnost, b) pozicijo napram konkurenci,

c) kvaliteto odločitev, ter č) organizacijo oz. organizacijsko strukturo podjetja.

Nove možnosti

Šele v zadnjem času raziskujejo tudi možnosti zvišanja dohodkovne strani z informacijsko tehnologijo. Možnosti zvišanja dohodkov so zelo tesno povezane z boljšo pozicijo podjetja na trgu. Na zvišanje dohodkov direktno vplivajo sledeči aspekti: z informativnimi sredstvi je možno vezati odjemalce tesneje na podjetje. Čim bolj podjetju uspe preplesti computerske in komunikacijske sisteme odjemalcev z lastnim omrežjem informatičnih sistemov, tem manjša postane neodvisnost teh pri morebitni odločitvi glede menjave dobavitelja; tak korak je vedno povezan z visokimi stroški. S to strategijo ustvari podjetje konkurentom tudi dodatne bariere vstopa na trg.

Informatika nudi tudi pomoč pri izboljšanju pozicije podjetja napram konkurentom; tako zmore npr. zvišati prožnost tako pri upoštevanju želja odjemalcev kakor tudi kvaliteto produktov; nadalje nudi celoten koncept (imenovan CIM = computer integrated manufacturing) minimiranje obdelovalnega časa pri izdelavi po naročilu in s tem zagotovi dobro pozicijo na trgu. Nadaljnji strateški cilj naj bi bil izboljšanje kvalitete odločanja pri nadzorovanju in vodenju podjetja. To izboljšavo je mogoče doseči ne samo z modeliranjem in simuliranjem kompleksnih sistemov (ekonomske simulacije, simulacija alternativnih budžetov, itd.), ampak tudi z boljšim izkoriščanjem in obširno manipulacijo „surovih podatkov“, ki so v podjetju na razpolago. Strateški pomen teh sistemov se zrcali predvsem v višji sposobnosti prilagajanja oz. reagiranja podjetja na tržne razmere.

Informatika, predvsem komunikacijska tehnologija, pa vpliva tudi na organizacijsko strukturo podjetja. Tako vpliva npr. samo že način dostopa do podatkov (npr. on-line), na ustanavljanje novih decentraliziranih organizacijskih enot in s tem na uvedbo „novih delovnih mest“.

Management sedaj lahko odloči, katera kategorija oz. katera kombinacija teh kategorij najbolje ustreza in najbolje podpira globalno strategijo podjetja. Po višjem strateškem načelu – koncentracija sil – se potemtakem odloča za tak informacijski cilj, čigar realizacija najbolje ustreza individualnim potrebam in obeta podjetju najvišjo korist.

V tretji fazi se izvrši ena najtežjih nalog SNI, in sicer določanje dolgoročnega in-

formacijskega budžeta. Ker ima podjetje na razpolago le omejen volumen resurs, je njegova izbira informacijske strategije daljnosežno odvisna od globalnih strateških ciljev. Če npr. podjetje primarno zasleduje cilj ekonomičnosti, bo informacijski management izpeljal konkretne analize vrednosti porabe in nato določil jasno mersko enoto, s katero se potem meri z. o. zasledovani cilj. Težje je vendar oceniti korist, ki je pogojena z izboljšanjem pozicije podjetja nasproti konkurentom ali z zvišanjem odzivne sposobnosti na tržne spremembe. Kljub temu bi lahko upoštevali sledeče smernice: sestava informacijskega budžeta

- ali v procentih letnega prometa predperiode,
- ali v višini, primerljivi s podjetji iste branže,
- ali na bazi izdatkov informatike za obstoječe sisteme, ki jih podjetje začasno vzdržuje.

Vendar za sestavo informatičnega budžeta zaradi raznolikih strategij ni jasnega vseveljnega recepta.

„Novi“ kmet... (nadaljevanje s 1. strani)

Zaradi tega so v gospodarskih krizah najbolj ogroženi. Delajo pa na kmetijah, ki se združujejo v glavnem od dohodka zaposlitve.

Za novo, v bodočnost usmerjeno mišljenje ni bistveno samo strokovno znanje, temveč se v večji meri polaga važnost tudi razvoju sposobnosti čustvenega in socialnega zaznavanja okolja. Samo na ta način dobi kmečko življenje možnost, da razvije samostojno kulturno obliko na podeželju, ki je ni možno označiti s pojmi kot so: nazadnjaško, provincijalno in oskotirno. Nova kmečka samozavest in samostojnost je odvisna od sposobnosti dojemanja današnjega in bodočega razvoja. Razpravljanje o razvoju mora privedi do tega, da sta kmetica in kmet skupaj zmožna:

- optimalno razpolagati z obratnimi sredstvi
- presoјati smotrnost investicij
- iskati produkcijske alternative
- razviti nove prodajne strategije
- sodelovati z drugimi kmetičami in kmeti
- premagovati generacijske konflikte
- razviti novo zavest o kvaliteti proizvodov
- razviti novo zavest o življenjski kvaliteti na kmetiji in v vasi.

Te samostojnosti ni možno doseči s starimi miselnimi vzorci. Običajno mišljenje je premočrtno. Kvantiteta je važnejša od kvalitete. Kmetica in kmet mnogoličnosti okolja, v katerem delata in živita ne zaznavata več. Odločitve postajajo enostranske. Če so za odločitve odgovorna zelo ozka izkustvena področja, potem to pogojuje izrazito varstveno zadržanje. Posledica tega pa je izguba kreativnosti in s tem tudi pripravljenosti za spremembe.

10 največjih svetovnih bank

- 1 Dai-ichi Kangyo Bank (J)
- 2 Fuji Bank (J)
- 3 Sumitomo Bank (J)
- 4 Mitsubishi Bank (J)
- 5 Sanwa Bank (j)
- 6 Citicorp (USA)
- 7 Norinchukin Bank (J)
- 8 Industrial Bank of Japan (J)
- 9 Crédit Agricole (F)
- 10 Banque Nationale de Paris

Doslej nedoseženo dominanco japonskih bank kaže seznam največjih bank sveta po njihovi bilančni vsoti. Pred enim letom je še vodila ameriška Citicorp pred štirimi

Japonci, letos pa ti zavzemajo kar prvih pet mest. Največji evropski banki, namreč dve francoski, zavzemata šele 9. in 10. mesto. Največja avstrijska banka, Creditanstalt-Bankverein, pa je po tem razporedu šele na 93. mestu. k. s.

Afera Agrokomerc: Banke v Sloveniji zdaj strožje pri dajanju posojil!

Posledic menične afere za zdaj še ni mogoče docela oceniti, saj nadaljnja usoda Agrokomerca in nejasen stečaj temeljne banke v Bihaču še ne dajeta dovolj oprijemljivih podatkov, koliko bo ta zadeva v resnici stala Ljubljansko banko in njene ustanoviteljice. Kot so posebej poudarili na zboru Ljubljanske banke – Združene banke, si bodo upniki (65 bank) prizadevali, da dobijo čimveč svojega imetja nazaj, vendar je jasno, da bo treba seči še po kakih drugih ukrepih in ne

samo tožbah, na kar zdaj kaže tudi pripravljenost v BiH, da se začnejo ponovno pogajati z bankami upnicami.

S sodnimi postopki bodo vzpostavljene tako imenovane sporne terjatve, ki pa jih bodo morale banke v skladu z zakonom o skupnem prihodku in dohodku po 60 dneh razmejiti v breme svojih prihodkov. To bo v nekaterih bankah povzročilo več problemov pri njihovem tekočem poslovanju, še posebej pa jih skrbi novi ukrep Narodne banke Jugoslavije, ki po novem šteje zapadle in nevnovčene menice med omejevalne plašmaje. Zaradi tega morajo banke glede na obseg menic, ki jih imajo v tem primeru, izločiti 25-odstotno obvezno rezervo Narodni banki Jugoslavije. Ta pa obvezno razervo obrestuje samo s tremi odstotki, zato je jasno, da ukrep oškodovane poslovne banke dodatno kaznuje in jim še slabša dohodkovni položaj.

Delegati posameznih temeljnih bank združene Ljubljanske banke so, ob tehtanju odgovornosti bank za nekritično nasedanje Agrokomerčevim menicam, največ besed namenili neustreznemu omejevanju bančnih posojil. Ponavljali so, da je prav taka politika NBJ še dodatno pospešila medbančno izposojanje denarja in večji eskont menic.

(Iz „Dela“)

Zavrtnjen odstop Rotarja!

Od 110 delegatov, ki so glasovali na današnjem zboru Ljubljanske banke, ji bilo za razrešitev Metoda Rotarja kot predsednika poslovnega odbora LB ZB samo sedem delegatov, zato zbor ni sprejel njegovega odstopa. V zvezi s tem pa so delegati iz posameznih temeljnih bank še pred glasovanjem omenili, da je bila Rotarjeva ponudba za odstop sicer razumljiva pred mesecem dni, da pa jo je po drugi strani predvsem tuja strokovna javnost sprejela z velikim negodovanjem in osuplostjo.

Finančna disciplina bila kar zadovoljiva

LJUBLJANA. Menična afera je pritegnila pozornost tudi k drugim vidikom poslovanja z denarjem, predvsem k temu, kaj je s tako imenovano sivo emisijo v republiki Sloveniji. Republiški sekretariat za finance je skupaj z Narodno banko Slovenije ugotovil, da na tem področju slovenskih gospodarstvenikov ne kaže pretirano grajati. Podatke je sicer treba jemati z zadržkom, ker ne zajemajo še „jugoslovanske komponente“ – predvsem pa ne velikanskih nepokritih tečajnih razlik, ki so sicer prenešene v Narodno banko Jugoslavije.

S finančno disciplino v Sloveniji v glavnem ni težav. V zadnjem poldrugem letu podjetja iz Slovenije niso izdajala menic, ki bi jih bilo treba protestirati, vendar pa so tudi banke (avalisti) morale poravnati le 1,84 odstotka vseh menic. V prvem letošnjem polletju je

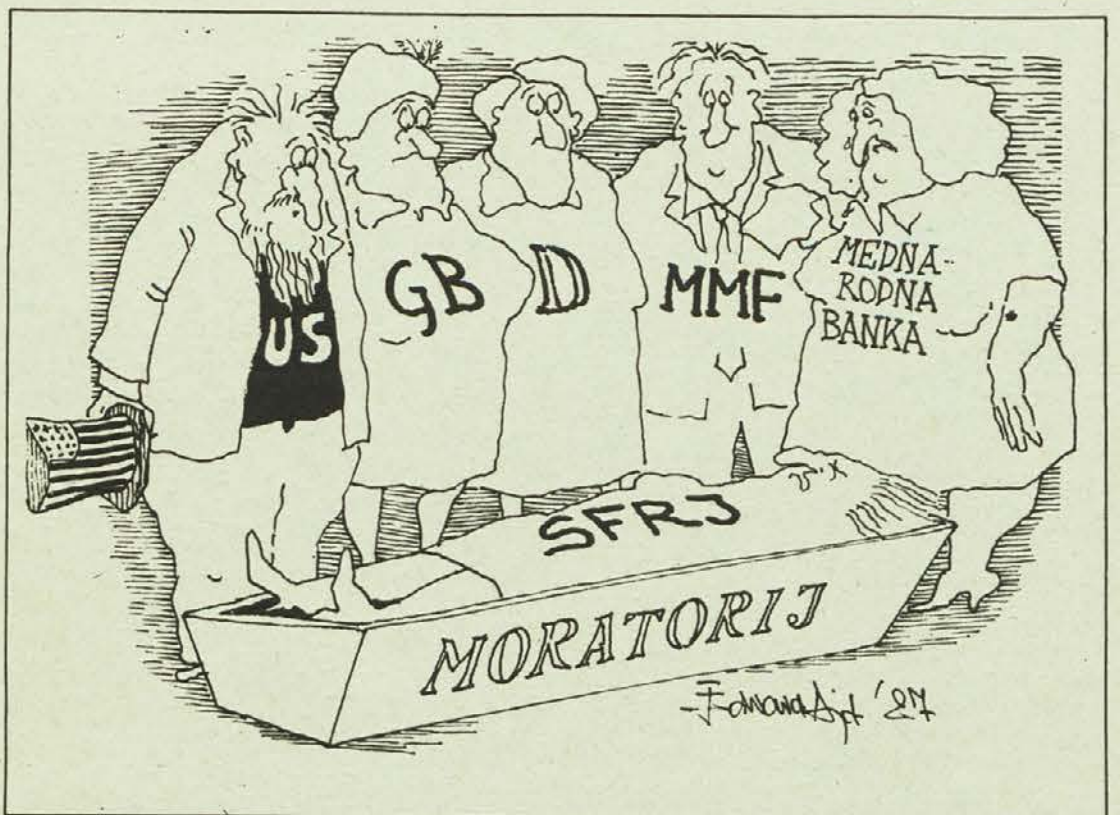
skozi SDK steklo za 47.460.225 milijonov dinarjev plačilnega prometa, v katerem je menični promet obsegal 1.269.833 milijonov dinarjev.

Čeprav je večkrat slišati, češ da menice predstavljajo precejšen delež v slovenskih denarnih tokovih, pa ti podatki povedo, da je menični promet v prvem polletju zajemal le 2,68 odstotka celotne vrednosti vsega plačilnega prometa.

V strukturi vseh zavarovanih plačil imajo menice največji delež, saj jih je bilo 71 odstotkov prav z menicami.

V prvih šestih letošnjih mesecih je bilo vnovčenih v breme trasantov (tistih, ki so izdali menice) 355.873 menic, katerih skupna vrednost je bila 1.245.201 milijonov dinarjev, kar pomeni, da je bila v primerjavi z enakim lanskim obdobjem njihova vrednost večja za 70,3 odstotka.

S. Ž.

Jugoslavija ne more plačati svojih dolgov

PIŠE dr. KRISTIJAN SCHELLANDER

Poleg velikih problemov okrog škandala „Agrokomerc“, kjer so odgovorni izdali za približno 13 milijard šilingov nepokritih menic, poleg velikanskih izgub drugih podjetij v višini približno 17 milijard šilingov in poleg s tem povezanimi političnimi posledicami je naša soseda zabredla tudi v velike težave z odplačevanjem svojih dolgov do tujine.

Dolgovi Jugoslavije do zahodnih držav znašajo med 19 in 20 milijard dolarjev, to je okrog 250 milijard šilingov.

Država plačuje okrog 45 odstotkov svojih letnih deviznih dohodkov za odplačevanje dolga tujini (glavnice in obresti). Do leta 1990 pa bi morala po trenutno veljavnih pogodbah, na osnovi katerih je že leta 1983 morala reprogramirati plačevanje dolgov (se pravi preložiti na prihodnja leta), vrniti skoraj 70 odstotkov vsega dolga. Tega pa država ne zmore, tako da bo morala upnike ponovno zaprositi za reprogramiranje. To pomeni, da bo skušala odplačati dolg, ki bi ga npr.

morala vrniti v letih 1987 do 1991, v letih 1992 do 1996.

Medtem ko je Jugoslavija v preteklih letih veljala za eno najbolj zgladnih visoko zadolženih držav pri odplačevanju reprogramiranih kreditov, je junija letos prišlo do prvih vidnih problemov. Do sredine julija bi namreč morala plačati dolžnikom obrok v višini 240 milijonov dolarjev oz. 3,1 milijarde šilingov, kar pa ji ni uspelo in je zaprosila upnike, da ji podaljšajo rok do konca septembra. Državno vodstvo je takrat izjavilo, da gre le za prehodne likvidnostne probleme. Tekom septembra pa se je izkazalo, da so težave globlje značaja, da bo treba rok

Pogajanja z IMF še konec oktobra

BEOGRAD. Jugoslavija želi pri naslednjih pogajanjih z Mednarodnim monetarnim skladom (IMF) konec oktobra doseči ugodnejše pogoje za odplačevanje svojih dolgov. Plačilna obveznost naj ne bi znašala več kakor 25 odstotkov deviznih dohodkov države, je sporočila jugoslovanska tiskovna agencija Tanjug. Do zdaj je bila ta obveznost kar 46,5% skupnega deviznega priliva.

Vlada v Beogradu si želi izposlovati poleg tega tudi nižje obrestne mere in daljše roke za odplačevanje kreditov. Napovedana pogajanja z Mednarodnim monetarnim skladom bodo vsekakor trda: sklad kajpada ne bo rad privolil v želje, vendar bo moral gledati, da Jugoslavija obdrži možnost slediti svojim obveznostim.

Ta pa je vsekakor odvisna od sklada, saj gospodarstveniki v trenutni situaciji vedo, da krize ne bodo mogli premostiti brez tuje pomoči.

ponovno podaljšati in sploh preložiti plačevanje dolgov v večjem obsegu.

Iz trenutnega stanja je jasno, da gospodarstvo ne zmore odplačevanja 45 odstotka letnih deviz, ker to vodi do pomanjkanja sredstev za nujno potrebne uvoze modernih oprem, strojev, repromateriala ter za druge važne investicije. To bi še bolj poslabšalo splošni položaj gospodarstva.

Seveda pa ves ta razvoj, izgube in škandali, dramatično rušijo ugled države in zaupanje poslovnega sveta vanjo. Avstrijske banke se npr. poslov z jugoslovanskimi obveznostmi izogibajo ko hudič žegnane vode. Celotne banke, ki so specializirane za financiranje zunanje trgovine z Jugoslavijo, ob gotovih vsotah ne dajejo več srednjeročnih nadgarancij na bančne garancije. Npr.: Ljubljanska banka je kljub veliki zapletenosti v zadevo „Agrokomerc“ kot kupec nepokritih menic in odstopu predsednika banke slej ko prej najzanesljivejša jugoslovanska banka. Jasno, da to občutno ovira zunanjo trgovino Jugoslavije.

Zato bo v danih razmerah potreben že neke vrste „revolucionarni akt“ – ne v besedah, temveč v dejanjih vseh – od vrha Zveze komunistov, republik pa do navadnega občana: Eni se bodo morali odreči neutemeljenim privilegijem, osebnim in skupinskim interesom, drugi kolektivnemu uničevanju in kraji skupnega imetja, tretji nacionalizmu, nesposobni bodo morali zapustiti položaje, za katere jim manjka kvalifikacija, veliko ljudi pa se bo moralo tudi doma navaditi na produktivnost, kakršno sicer Jugoslavlani upoštevajo na začasnem delu v Nemčiji ali Avstriji.

Gradbeno varčevanje je še naprej privlačna varčevalna oblika

Ko je pred kratkim vlada v zvezi s svojim varčevalnim programom za sanacijo proračunskega primanjkljaja najavila tudi znižanje premij za gradbeno varčevanje (Bausparen), so se mnogi vprašali, ali se zdaj ta oblika varčevanja sploh še izplača. Tudi po 1. juniju, ko se je državna premija znižala od 13% na 8%, lahko brez pomisleka trdimo, da je ta oblika varčevanja še vedno najbolj atraktivna.

Slej ko prej namreč znaša učinkovita obrestna mera pri mesečnem vplačevanju na vaš gradbeno-varčevalni konto 7,3% letno, kar je več kot pri vseh drugih varčevalnih oblikah. Ker se dejanski dohodek meri v razmerju do stopnje inflacije, znaša trenutno realna obrestna mera kljub znižani

državni premiji več kot npr. leta 1981 ob višji državni premiji: inflacija je takrat znašala 6,8%, danes pa le 1,8%. Ta se seveda lahko spet spremeni, toda to velja tudi pri vseh drugih načinih varčevanja. Gradbeno varčevanje sicer ni oblika varčevanja večjih vsot, ker veljajo gotove omejitve. Tako je tudi prav, kajti ta oblika varčevanja je namenjena v prvi vrsti manj premožnim slojem in ni potrebe, da bi morala država dajati premije ljudem, ki imajo možnost vložiti npr. več sto tisoč ali celo milijone šilingov.

Vsekakor je to osnovna oblika zbiranja premoženja bodisi za gradnjo hiše, kot je bil to prvotni namen, bodisi za otroke ali pa za olajšanje prehoda v penzijo.

Trenutno veljavno stanje

- Novi pogoji – torej premija 8% namesto 13% – veljajo za vse pogodbe, sklenjene od 1. junija 1987 naprej.

- Varčevalci s pogodbami, ki so bile sklenjene pred tem datumom, dobijo do konca letošnjega leta še premijo 13%, od 1. januarja 1988 dalje pa tudi le še 8%.

- Na osebo je mogoče letno vplačati 7360 šilingov, državna premija na ta znesek pa je 640 šilingov. Kdor hoče vplačevati mesečno, lahko vplača vsak mesec do 614 šilingov.

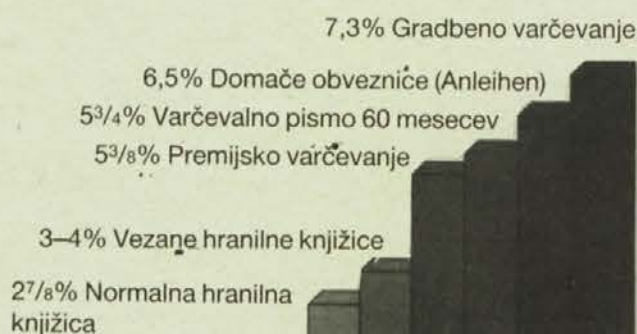
- Kdor bi rad kljub nižji državni premiji imel isti doho-

dek kot prej, bo to dosegel s tem, da bo vplačal mesečno 34 šilingov ali letno 450 šilingov več kot doslej, po šestih letih bo razpolagal za isto končno vsoto kot če ne bi bilo znižanja državne premije.

- Kdor se odloči za najvišjo možno vplačilo (skupaj s premijo 8000 šilingov na osebo letno), bo po šestih letih razpolagal za vsoto pribl. 56.000 šilingov.

- Državna premija velja za vsako pogodbo, torej za vsakega družinskega člana, za katerega je bila sklenjena – tudi za novorojenčka.

Efektivne obrestne mere:

Gradbeno varčevanje

1981

1987

O DAVKIH

Izdatki za izgradnjo stanovanj

dr. MARJAN WAKOUNIG

V tem članku Vam predstavljamo ostale posebne izdatke, ki so za davčne zavezanca važnega pomena.

Pri izdatkih, s katerimi financiramo lastna stanovanja, razlikujemo 3 kategorije:

Kategorija A

V to kategorijo spadajo vsi prispevki, ki so vezani (kredit, posojilo) vsaj osem let in katere plačujete kot stanovanjski interesent določenim gradbenim družbam (skupinske gradnje in stanovanjske skupnosti)

Kategorija B

V to kategorijo spadajo vsi prispevki, ki ste jih plačali z namenom, da zgradite ali financirate lastno stanovanje odnosno lasten dom. Prav tako spadajo v kategorijo stroški za nakup zemljišča, ki naj bi služilo gradnji lastnega stanovanja oziroma doma.

Kako finančni urad razlaga pojem „lasten dom“? To je vsaka hiša v tuzemstvu, ki nima več kot dvoje stanovanj

in od tega 2 tretjini služita lastnim stanovanjskim potrebam. To pomeni, da je za finančni urad hiša z več kot dvema stanovanji nesprejemljiva za odpisovanje posebnih izdatkov. Prav tako je za davčno kvalifikacijo lastnega doma neugodno, če ste dali v najem več kot eno tretjino lastne hiše.

Primeri:

- V hiši so tri stanovanja po 60 m². V tem primeru „nimamo“ – davčno gledano – lastnega doma, ker je v hiši več kot dvoje stanovanj. S tem tudi nimamo možnosti, da s postavko posebnih izdatkov odpišemo stroške za izgradnjo hiše.

- Hiša ima v celoti eno samo stanovanje, ki obsega 190 m². 60 m² smo dali v najem, ostalih 130 m² koristimo za lastno stanovanje. V tem primeru lahko prikažemo izdatke za odpis stroškov izgradnje hiše, ker smo izpolnili vse predpogoje.

Pozor:

Zakonodajalec upošteva – kar zadeva odpisovanje

posebnih izdatkov – samo tiste stroške, ki so bili učinkovito potrebni, da so vam drugi sezidali lastniško stanovanje, oziroma da ste si sami zgradili lasten dom. Če si kupite že zgrajeno lastniško stanovanje oziroma lasten dom, potem teh stroškov, ki so v zvezi s tem nakupom, ne morete odpisati kot izdatke. S tem zakonodajalec podpira samo primarne in ne sekundarne stroške!

Kategorija C

V to kategorijo spadajo vsa povračila, ki so vezana z odplačevanjem posojil za investicije, ki so opisane v kategoriji A in B.

Kako visoki so zneski za vse tri kategorije?

- 10.000 šil. za davčnega zavezanca

- 10.000 šil. za zakonca, če ima davčni zavezanec vpisan odtegljaj za samovzdrževalca na dohodkovni karti

- 5000 šil. za vsakega otroka, za katerega davčni zavezanec prejema družinski dodatek

Izdatki za varčevanje energije

Prav tako imate možnost, da poleg že obravnavanih gradbenih stroškov odpišete še stroške investicij, ki služijo varčevanju energije. To so predvsem stroški za centralno kurjavo, krušne peči, izolacijo zidov...

Pazite: podjetnik, ki je izvedel te investicije, mora izstaviti potrdilo, da so bile le-te – iz energetskega vidika – potrebne. Če tega potrdila nimate (če ste npr. „črno“ izvedli investicije), nimate pravice do upoštevanja posebnih izdatkov.

Višina zneskov je ista kakor pri gradbenih investicijah (10.000 šil. za davčnega zavezanca, 10.000 šil. za nezaposlenega zakonca, 5.000 šil. za vsakega otroka). Edina razlika je v tem, da so „energetski izdatki“ odpisljivi šele takrat, če presežejo 5.000 šil. Do te višine velja tako imenovani lastni prispevek. Torej zakonodajalec podpira samo večja vlaganja na področju energetskega varčevanja.

Primer:

Davčni zavezanec (z nezaposleno ženo ter 1 otro-

kom) si je svojčas sezidal lasten dom, za katerega plačuje letno dolgove v višini 23.000 šil. Leta 1986 je izoliral zunanji zid hiše. Za izolacijo je gradbenemu podjetju plačal 21.000 šil. Leta 1986 lahko odpiše posebne izdatke v sledeči višini:

a) celotnih 23.000 šil. kot izdatek za ustvarjanje stanovanjskega prostora (povračila za gradnjo lastnega doma – glej točko 1).

b) 16.000 šil. (21.000 – 5.000 šil. lastni prispevek) kot dodaten izdatek za varčevanje energije.

Teoretično bi davčni zavezanec za a) in b) lahko odpisal skupno 50.000 šil., na finančnem uradu upoštevajo seveda samo učinkovite stroške.

Prenos izgube

Zanimivo samo za podjetnike oziroma bivše podjetnike!

Izgube, katere ste „prigospodarili“ v Vašem podjetju (torej kot podjetnik), lahko prenesete iz enega leta v drugo, če te izgube v prvem letu (torej v tistem, ko ste jih

prvič prigospodarili) niste dokončno izenačili z drugimi „pozitivnimi“ dohodki.

Primer:

Imate trgovino (torej podjetje) in povrh tega ste še zaposleni kot delojemalec v neki firmi. Konec leta 1985 ste naredili bilanco za trgovino. Iz nje je razvidno, da ste v tem letu negativno gospodarili – imate izgubo v višini 200.000 šil. Kot nameščenelec v firmi ste v tem letu zaslužili 100.000 šil.

Če izenačite oba rezultata, potem imate v letu 1985 v celoti izgubo 100.000 šil. V tem primeru uveljavite Vašo izgubo na finančnem uradu, ker se v avstrijski dohodnini plačujejo davki samo takrat, če ob koncu leta seštevek vseh dohodkov zneske pozitivno vsoto. V našem primeru imamo negativno vsoto, tako da ne pride do davčne obremenitve. Povrh tega lahko negativnih 100.000 šil. prenesete v leto 1986 in jih tam izenačite s pozitivnimi dohodki.

Cerkveni prispevki

Cerkveni prispevki so odpisljivi v višini 800 šil.

Nakup vrednostnih kuponov (Genuß-Scheine) ter mladih akcij (Junge Aktien)

Od 1. 6. 1987 veljajo novi zneski:

Za vrednostne kupone: 22.500 šil. (to je 75% od 30.000 šil.) za davčnega

zavezanca; 22.500 šil. za zakonca, ki ni zaposlen; 7.500 šil. (to je 75% od 10.000 šil.) za vsakega otroka, ki je zapisan na dohodkovni karti

Za mlade akcije: 30.000 šil. za davčnega zavezanca; 30.000 šil. za zakonca, ki ni zaposlen; 10.000 šil. za vsakega otroka, ki je zapisan na dohodkovni karti – to so otroci, za katere prejimate družinski dodatek.

Primer:

Če ste po 1. 6. 1987 kupili za 10.00 šil. vred. kuponov ter za 20.000 šil. mladih akcij, dobite sledeče zneske:

7.500 šil. za vred. kupone (to je 75% od vsote za nabavo) ter 20.000 šil. za mlade akcije – skupno torej 27.500 šil.

Naslednjič bomo obravnavali zelo važno področje – namreč izredno obremenitev.

... serija; 18.00 Izobraževalna serija; 18.40 Številke in ... 19.10 Risanka; 19.30 ... 22.30 Dnevnik.

4.30 Poročila; 4.50 Dnevni koledar; 6.00 Poročila – prometne informacije; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.50 Iz naših sporedov; 8.05 Za knjižne molje; 8.30 Instrumenti se vrstijo; 9.05 Glasbena matineja; 11.05 Danes smo izbrali; 12.10 Pod domačo marelo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Pojemo in godemo; 13.30 Od melodije do melodije; 14.20 Mladi mladim; 15.55 Zabavna glasba; 16.00 Vrtljak želja; 17.00 Studio ob 17.00 + glasba; 18.00 Minute z ansambлом Slovenski muzikantje;

... 4.05, otroška oddaja; ... 18.30 Risanka; ... 19.00 Koledar; 19.10 ... 20.00 Narodna glasba; ... evropskih nogometnih ... večer; 22.50 Knjige in ...

4.30 Poročila; 4.50 Dnevni koledar; 6.00 Poročila – prometne informacije; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.50 Iz naših sporedov; 8.05 Radijska šola za višjo stopnjo; 8.35 Koncert za mlade poslušalce; 9.05 Glasbena matineja; 11.05 Danes smo izbrali; 12.10 Pojemo in godemo; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.30 Od melodije do melodije; 14.05 Za mlade radovedneže; 14.45 Popoldanski mozaik; 15.55 Zabavna glasba; 16.00 Vrtljak želja; 17.00 Studio ob 17.00 + glasba; 18.00 Minute z ansambлом Milana Ferleža.

... i fazoni" – otroška ... poteze; 18.30 Risanka; ... 19.00 Ansambel ... 20.00 Zabavnoglasben ... nes, jutri; 21.05 Can ... film; 22.35 En avtor,

4.30 Poročila; 4.50 Dnevni koledar; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.50 Iz naših sporedov; 8.05 Radijska šola za nižjo stopnjo – Kako čista je bila naša reka; 8.35 Mladina poje – Posnetki s 17. mladinskega pevskega festivala – Celje 87; 9.05 Glasbena matineja; 11.05 Rimske pinijske / C.M.Weber, G. Bloch, O. Respighi; 12.10 Pod domačo marelo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Iz glasbene tradicije jugoslovanskih narodov in narodnosti; 13.30 Od melodije do melodije; 14.35 Popoldanski mozaik.

... 15.05 Juki, japonski ... nadaljevanka; 17.35 ... Bugojno '87; 18.40 ... 19.30 Dnevnik; ... rezerviran čas; 21.45 ... 22.00 Športna sobota; ... 23.00 Jazz.

4.30 Poročila; 4.50 Dnevni koledar; 6.00 Poročila – Prometne informacije; 7.05 Dobro jutro, otroci; 7.50 Iz naših sporedov; 8.05 Pionirski tehnik; 9.05 Pogovor s poslušalci; 9.35 Danes smo izbrali; 10.05 Sobotna matineja; 11.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 12.30 Kmetijski nasveti; 14.05 Glasbena panorama; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.10 Popoldanski mozaik; 15.55 Zabavna glasba; 16.00 Vrtljak; 17.00 Studio ob 17.00 – zunanjepolitični magazin; 18.30 S knjižnega trga.

... jutri – Mozaik; 12.00 ... 15.00 Košarka (Z) – Ele ... 18.45 Črnogor ... 20.00 Dnevnik; 20.00 ... 20.25 Mali ... jutri; 21.05 Therese ... 22.00 Čas ... 23.00 Galerija.

5.00 Poročila; 5.30 Dnevni koledar; 6.15 Danes je nedelja; 7.30 Zdravo, tovariši vojaki; 8.07 Veseli tobogan; 9.05 Še pomnite, tovariši; 10.05 Promenadni koncert; 11.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 16.00 Lojtroca domačih; 17.30 Pojo amaterski zbori; 18.00 Zabavna radijska igra; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Glasbene razglednice; 20.00 V nedeljo zvečer; 22.20–24.00 Glasba za prijeten konec tedna; 23.05 Literarni nočno; 0.05 Nočni program.

... Pojte z nami – otroška ... otroška oddaja; ... 18.55 Premor; 19.00 ... 20.00 Dnevnik; 20.00 ... oddaja; 20.30 Mali ... 21.05 Cimeron ... grafiti.

4.30 Poročila; 4.50 Dnevni koledar; 6.00 Poročila – Prometne informacije; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.50 Iz naših sporedov; 8.25 Ringaraja; 8.40 Naučimo se novo pesmico; 12.10 Pod domačo marelo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Pihalne godbe vam igrajo; 13.30 Od melodije do melodije; 14.05 Ponedeljkov križemkraj; 14.40 Popoldanski mozaik; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.55 Zabavna glasba; 16.00 Vrtljak želja; 18.00 Minute z Alpskim kvintetom; 19.35 Lahko noč, otroci; 0.05 Nočni program.

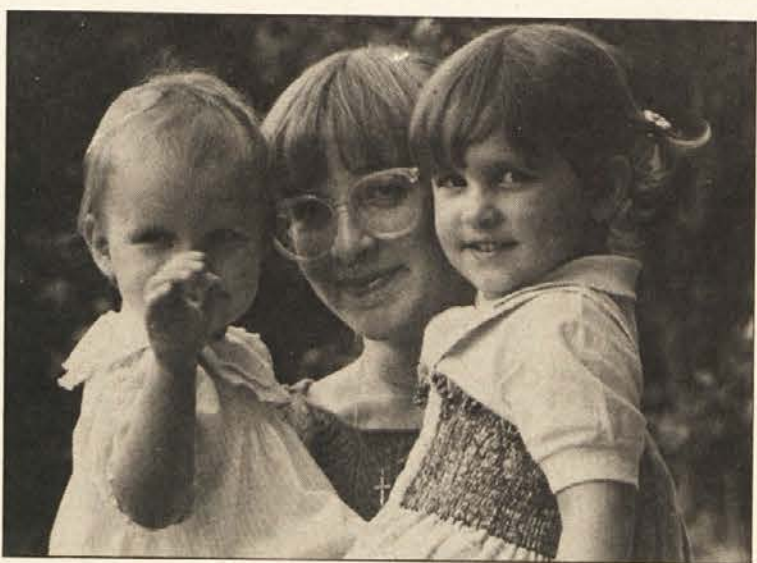
... ancoščina IV.; 18.30 ... kviz; 19.00 Video ... Dnevnik; 20.00 Obi ... galerije – danes ... Zrebanje lota; 20.50 ... 2. del; 21.20 ... 21.50 Zabavni pro ... dela – izobraže-

4.30 Poročila; 4.50 Dnevni koledar; 6.00 Poročila – Prometne informacije; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.50 Iz naših sporedov; 8.05 Radijska šola za srednjo stopnjo – Beseda z ustvarjalcem: Matej Bor; 8.35 Igraj kolce; 9.05 Glasbena matineja; 10.05 Rezervirano za...; 12.10 Pojemo in godemo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Po domače; 13.30 Od melodije do melodije; 14.05 V korak z mladimi; 15.00 Radio danes, radio jutri; 16.00 Vrtljak želja; 18.00 Sotočja; 19.35 Lahko noč, otroci; 22.00 Poročila.

„Avstrija 2000“

Ponedeljek, 26. 10. 1987, TV A2, 21.40 – Mi in čas je podnaslov dokumentacije, v kateri se bodo nadaljevali pogovori z mladimi Avstrijci. Leta 1970 je avstrijska televizija na državni praznik povprašala osemletne otroke iz Avstrije, kaj si želijo za bodočnost, kakšne želje imajo.

Danes so ti otroci že odrasli in bodo v tej oddaji ponovno spregovorili, tokrat o sedanjosti in bodočnosti. Kaj se je spremenilo v njihovem gledanju v času, ko so odrasli in spoznali svet resničnosti?

Domovina Baskov

Četrtek, 22. 10. 1987, TV LJ1, 23.05 – V okviru oddaje „Manjšine – bogastvo Evrope“ je tokrat na sporedu domovina Baskov, ki leži na skrajnem severozahodu Španije.

Oddaja skuša čim bolj objektivno in celovito prikazati politične, družbene in gospodarske razmere dežele po letu 1979, koje Baskija dobila avtonomijo. Dotika pa se tudi zgodovine tega svobodoljubnega naroda, ki je ključ za razumevanje tega, kar se v španski Baskiji dogaja danes. Govori o velikih razlikah med položajem Baskov v Španiji in v Franciji, kjer za oblasti baskovsko vprašanje sploh ne obstaja. Večina ljudi pozna Baskijo le po teroristični dejavnosti, le malokdo pa kulturo, jezik.

ZA NAŠE OTROKE

Povodni mož, ki odnaša dečke

Četrtek, 22. 10. 1987, TV LJ1, 17.55 – Narodna pravljica o povodnem možu, ki odnese dečka in mu ponuja najdragocenejšo zaklade, če ostane pri njem, a revni deček brez domišljije se odpove bogastvu, da se lahko vrne k mami.

Računalniki – umetna inteligenca!

Sreda, 21. 10. 1987, TV LJ1, 18.15 – Danes je pojem umetne inteligence star približno 45 let in je še vedno v razvojni fazi. Le slutimo lahko, da bodo pozitivni rezultati raziskav še bolj zmanjšali prepad med človekom in računalnikom. Kaj je pravzaprav umetna inteligenca? Ali jo sploh potrebujemo? Kaj so ekspertni sistemi? Odgovore na taka in podobna vprašanja naj bi nakazala zadnja oddaja iz serije Tovarna prihodnosti. Morda bo po tej zadnji oddaji o računalnikih kot tovarni prihodnosti nekoliko bolj jasno, v čem so prednosti dela z računalniki, pa tudi morebitne negativne posledice za ljudi.

Mladina pod kljukastim križem – generacija, oropana mladosti?

Petek, 23. 10. 1987, TV A2, 20.15 – Kako je doživljala čas nacionalsocializma mladina, rojena med leti 1920 in 1930, mladina, o kateri dostikrat slišimo, da je bila oropana svoje mladosti? Na to vprašanje bo skušala odgovoriti dokumentacija Elisabethe T. Spira. Ponovitev te oddaje bo tudi na državni praznik, 26. oktobra. Slika prikazuje „Hitlerjugend“ na Koroškem leta 1938.

Naročite in širite Slovenski vestnik!

Spoštovana bralka, spoštovani bralec Slovenskega vestnika! V roki imate novo, sodobno številko novega Slovenskega vestnika. Upamo, da vam bo nova oblika, vsebina, novi, bolj ročni format in še marsikaj drugega ugajalo. Z novo koncepcijo hoče Slovenski vestnik pridobiti še več naročnikov. Če še niste člani velike družine bralcev SV, potem izpolnite naročilnico in jo pošljite na naslov: Slovenski vestnik, Tarviser Straža 16, 9020 Celovec/Klagenfurt. Prvi mesec dobite novi Slovenski vestnik brezplačno!

... vestnik“ in prosim, ... naslednji naslov:

... 000 dinarjev – za Jugo ... račun in položnico.

(podpis)

CANKARJEV DOM

KOLENDAR PRIREDITEV

Četrtek, 22. oktobra
STOTA INTERNACIONALA Delavske pesmi, ki so se pele in hrabrile ljudi ob masakrih, ob naskokih na nebo in zmagah.
Ponovitev: 23., 25., 26., 27. in 28. oktobra. Srednja dvorana.
Petek, 23. oktobra ob 19. uri
Z NAHRBTNIKOM PO FILIPINIH. Potopisno predavanje Janina Klemenčiča; V sodelovanju z društvom Popotnik.
Petek, 23. oktobra ob 20. uri
KONCERT SIMFONIKOV RTV LJUBLJANA. Dirigent Anton Nanut, Solist Cristiano Rossi, violina, Italija. Velika dvorana.
Petek, 23. oktobra ob 22. uri
BESEDE BOGU

... iz ljubezni in iz sovraštva, hrepenenja, dvomov in zanikanja – recital pesmi z glasbo in plesom. Okrogla dvorana. Zadnjikrat!
Nedelja, 25. oktobra ob 19.30
VEČER OB HARFI KRISTEN NOGUES, Francija Mala dvorana.
Nedelja, 25. oktobra
GLEDALIŠKA KARAVANA CD
Torek, 27. oktobra ob 19.30
VEČER KOMORNE GLASBE ALTISTKE MARIJE BITENC-SAMEC Z GOSTI. Koncert ob 30-letnici umetniškega delovanja.
Torek, 27. oktobra ob 20. uri
HUDODELCI

Slovesno predvajanje novega slovenskega filma. Scenarij (po romanu Marjana Rožanca), Franci Slak in Jože Dolmark, režija **Franci Slak**.
Torek, 27. oktobra ob 20. uri
Ivan Cankar: ZA NARODOV BLAGOR. Slovensko stalno gledališče iz Trsta. Režija in scenografija **Dušan Jovanovič**.
RAZSTAVE
Od 12. oktobra do 1. novembra
bo v Sprejemni dvorani RAZSTAVA GRAFIK TREH NEMŠKIH IMPRESIONISTOV: Maxa Liebermanna, Maxa Slevogata in Lovisa Corinthaa.

Datum	Kraj	PRIREDTVITVE	Prireditelj
-------	------	--------------	-------------

Sreda 21. 10. 20.00	Kulturna taberna Pri Joklnu Celovec	DESETNICA – Večer slovenskih balad Svetlana Makarovič	Kulturno društvo Pri Joklnu
Petek 23. 10. 20.00	farna dvorana v Železni Kapli	„DOBER VEČER SOSEDI“ Govornika: župan dr. Dietfried Haller, prof. Anton Fuchs (tajnik koroškega PEN-kluba). Sodelujejo: Gemischer Chor Eisenkappel, MoPZ „Trta“, Singgemeinschaft Rechberg, Obirski ženski oktet, MePZ SPD „Zarja“, Mladinski zbor „Moja domovina/Meine Heimat“.	Slovensko prosvetno društvo Zarja
Petek 23. 10. 20.00	KSSŠD, Mondscheing, 11, Dunaj	POGOVOR Z GLAVNIMI UREDNIKI KTZ, VZ IN KLEINE ZEITUNG	Klub slovenskih študentov in študentk na Dunaju
Sobota 24. 10. 20.00	Mestna hiša v Borovljah	„DOBER VEČER, SOSEDI“ Govornik: Melhior Verdel, sodelujejo: cerkveni zbor iz Smarjete, Stadtchor Ferlach, Ansambel Drava, MoPZ SPD „Borovlje“, tamburaška skupina SPD „Šentjanž“.	Slovensko prosvetno društvo „Borovlje“
Sobota 24. 10. 20.30	pri Šoštarju v Globasnici	IZBOR SLOVENSKE POPEVKE Nastopa skupina Rendezvous, ples. Moderator: Marjan Velik	Globaški puebi in ORF-slovenski oddelek
Nedelja 25. 10. 14.00	v Kulturnem domu v Dobri vasi	DAN MLADIH VARČEVALCEV Nastopajo otroške skupine iz Šentlipša, Žitare vasi, Škocijana, Šentprimoža, Velikovca in Dobri vasi. Starši ter vsi varčevalci so prisrčno vabljeni. Za prigrizek in pijačo je poskrbljeno.	Posojilnica-Bank Dobri vasi
Nedelja 25. 10. 20.00	pri Tišlarju v Šentjanžu	„DOBER VEČER, SOSEDI“ Govornik: dr. Helmut Konrad (Inštitut za sodobno zgodovino na univerzi v Gradcu). Sodelujejo: tamburaška skupina iz Šentjanža, kantavtor Reinhard Sellner.	Slovensko prosvetno društvo Šentjanž
Nedelja 25. 10. 20.00	Kulturni dom na Radišah	„DOBER VEČER, SOSEDI“ Govornik: Univ. prof. dr. Dietmar Larcher Sodelujejo: AGC „Freundschaft ob der Gurk“, pevske skupine SPD „Radiše“, Heino Fischer (igralca in kantavtor), Trio iz Roža, Andrej Kokot (pesnik).	Slovensko prosvetno društvo Radiše
Ponedeljek 26. 10.		KULTURNO POTOVANJE V FURLANIJO- JULJSKO KRAJINO. Oglede mesta Čedad (Cividale) in Krmin (Cormons), pogovor z univ. prof. dr. Kitzmüllerjem (videmska univerza). Prijava: Club tre Popoli, dr. Artur Roßbacher, 9170 Borovlje, Hauptplatz 7/1.	club tre popoli
Ponedeljek 26. 10. 9.45	centralno pokopa- lišče v Trmji vasi (Annabichl)	POLAGANJE VENECV pred spomenikom žrtv za svobodno in demokratično Avstrijo Demokrati in antifašisti prisrčno vabljeni.	Zveza KZ-larjev
Od 28. 10. do 30. 10.	Katoliški dom prosvete, Tinje	„ŽIVETI KOT MANJŠINA IN Z MANJŠINAMI ŽIVETI“ (nem.) Zasedanje delovne skupnosti avstrijskih izobraževalnih domov. Vodi: dr. Theodor Veiter.	Sodalitas
Četrtek 29. 10. 20.00	KSSŠD Mondscheing, 11, 1070 Dunaj	RAZGOVOR S PETROM PILZEM (Zeleni)	Klub slovenskih študentov in študentk na Dunaju
Sobota 7. 11. 18.00	v društveni sobi v zadrugi v Železni Kapli	VAJA OTROŠKE FOLKLORNE SKUPINE Starši z Železne Kaple in okolice, pripeljite svoje otroke v starosti od 6 do 11 let. Cimveč novih plesalcev bo, tembolj prijetno bo. Odbor.	Slovensko prosvetno društvo Zarja

RAZSTAVE

19.30	Kulturna taberna Pri Joklnu	RAZSTAVA GRAFIČNIH SKIC (reprodukcije) SERGEJA EISENSTEINA Opozorilo: začetek oktobra sta dva Einsteinova filma v Alternativnem kinu	Avstrijsko-sovjetsko društvo in Kulturno društvo Pri Joklnu
do 31. 10.	Katoliški dom prosvete, Tinje	RAZSTAVA DEL 7. SLIKARSKEGA TEDNA V SVEČAH	Tinje
do 31. 10.	Hiša umetnikov Celovec	JUBILEJNA RAZSTAVA ob 80-letnici društva Odpri: od ponedeljka do petka med 10. in 13.00 ter 15.–18.00, v sobotah med 10. in 13.00.	Kunstverein für Kärnten
od 23. 10. do 30. 11.	poslovni prostori Posojilnice-Bank Cel., Bahnhofstr. 1	SLOVENCITAM za GORO Dokumentarna razstava Slovencev iz Benečije, Režije in Kanalske doline.	KKZ
od 23. 10. do 30. 11.	poslovni prostori Posojilnice-Bank Cel., Bahnhofstr. 1	RAZSTAVA PASTELOV IZ CIKLA „URŠLJA GORA“ IN „KOROŠKI PEJSAŽ“ Akademski slikar Karel Pečko	

OBIŠČITE V SLOVENIJI

Petek 30. 10. 20.00	v veliki dvorani Gospodarskega razstavišča v Ljubljani	VELIKI PLES ob dnevu novinarjev Prireditelj za najširšo javnost. Nastopajo: Plesna skupina Urška, novinarski Moped-šou s Tofo, Rifletom in njunimi kolegi, Pavliha, ansambel ŠOK z Marjano Deržaj, Simono Vodopivec in Ladom Leskovarjem. Bogat srečelov. Rezervacije v poslovalnicah Kompasa do 22. 10. Vstopnice po 4.500 din.	Društvo novinarjev
---------------------------	---	--	--------------------

SLOVENSKI VESTNIK

Izdajatelj in založnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, 9020 Celovec, Tarviser Straße 16. Uredništvo in uprava: 9020 Celovec, Tarviser Straße 16, tel. (0 463) 51 43 00-30/31/32/33/34, teleks 42 20 86 sndk a. Glavni urednik: Ivan P. Lukan; urednika: Andrej Kokot, Andrej Mohar. Tisk: Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec – Borovlje. Zastopstvo za Jugoslavijo: ADIT-DZS, Kardeljeva c. 8/II, p. p. 171 61000 Ljubljana. Letna naročnina: 250 avstr. šillingov; za Jugoslavijo 8000 dinarjev. Oglasi: 1/1 stran 12.000 avstr. šillingov, za Jugoslavijo 600.000 dinarjev.

Rodil se je oče: Cel koš smeha

Kar nekaj polemike je zbudila napovedana gledališka predstava Jeseničanov na Koroškem. Ne vsebinsko, saj te nismo poznali, pač pa oblikovno in cenovno. Nekateri je (raz)dražil letak, ki je po moško poudaril moškost, drugi so obupavali nad previsoko ceno vstopnic, kot da bi morala biti kultura zastoj kot mačji kašelj.

Najzvestejši so si predstavi vendarle ogledali. V Ločah ne povsem, v Šentprimožu jih je bila polna dvorana. Privabil jih je Kishon, morda Miran Kenda, nekatere pa morda tudi erektivna moškost na letaku. Kdo-sigavedi? „Krasna publi-

ka“ so poudarjali Jeseničani. In res je grmel, vršalo, hihitalo, rezgetalo po dvorani. Komedija pač, satira v Kishon-Kendovem stilu. Z igralci, ki so tako doživeto igrali stiske, muke, težave, dvome in veselje porajajočih se in čakajočih očetov.

Miran Kenda se nam je tokrat predstavil kot komediograf in režiser. Sitni in zoprni ban iz Puntarije in svetohlini Tresoglav iz Miklove Zale '87 se je pokazal v drugačni luči.

Priljubljeno Kishonovo satiro „Rodil se je oče“ je s spretno dramatisacijo in režijo postavil v naš čas in prostor. Kultura je občečloveška,

razplojevanje in reprodukcija človeške vrste in tudi malega slovenskega naroda tudi. Taka je tudi fabula satirične komedije. Izpoved je lahko aktualna na Jesenicah ali med nami na Koroškem, ali na daljnem severu. Brez neumnih plehkosti, z nekaj predolgimi monologi, vendar z zelo posrečenimi gledališkimi izraznimi sredstvi. Preprosti ljudje na odru, pogovorni odrski jezik, bližina problematike, vse to je izravnilo oder s parterjem.

Komedija amaterskega gledališča „Tone Čufar“ nam je nedvomno dala poduk. Tudi komedija je potrebna, če je zaigrana kvalitetno, če zna vključevati aktualno izpoved, da zapusti v gledalcu dražee razmišljanje, ne pa puhlo praznino.

jor.

SPD „Gorjanci“: Novi predsednik

Malo je takih društev, kjer se je po prejšnjem zatišju mladinsko delo tako razcvetelo, je na sobotnem občnem zboru Slovenskega prosvetnega društva „Gorjanci“ v Kotmari vasi poudaril tajnik Slovenske prosvetne zveze Janko Malte. Rodil se je otroški zbor, deluje mladinski zbor z instrumentalno spremljavo, redno pa so na sporedu tudi kratki gledališki prizori.

Z domačim dirigentom pa so Gorjanci uspešno rešili tudi vprašanje dirigenta in zbora. Poudaril pa je tudi prepričanje, da so uspehi možni le, če znajo člani društva kljub idejnemu razlikam v prid slovenskega prosvetnega delovanja vleči za skupno vrv. Novi odbor pa je pozval k dobremu in kritičnemu sodelovanju s SPZ.

Predsedniške posle je dosedanji predsednik

Jozi Pack predal Emilu Muriju, ki je pri volitvah dobil največ glasov. Podpredsednika sta Stanko Adlažnik in Rezika Iskra, v odbor pa so bili izvoljeni še: Jozi Pack, pevododja Joško Pack, Joža Wakounig, Hanzi Waschnig, Roman Schellander, Vinko Wieser, Uši Schellander in Kristi Lajčahar.

Novi predsednik Emil Muri se je Joziju Packu zahvalil za njegovo 15 letno predsednikovanje (v njegovi dobi je društvo pred dvema leti slavilo tudi 100-letnico organiziranega kulturnega dela v Kotmari vasi), in dejal, da bo skušal ohraniti sodelovanje na široki ravni, po možnosti pa ga bo še razširil.

OGLAS

Nameščenko v trgovsko-proizvodni firmi z znanjem knjigovodskih, administrativnih in podobnih poslov takoj zaposlimo. Zaželeno je znanje slovensčine. Pismene ponudbe pod šifro „Priložnost za specializacijo“ poslati uredništvu SV.

L. S.

KULTURNO PISMO IZ SLOVENIJE

Borštnikovo srečanje '87

Vsa slovenska poklicna gledališča – razen Slovenskega mladinskega gledališča iz Ljubljane – se od včeraj 20. oktobra dalje, odpravljajo v Maribor. Skozi deset dni bodo na Borštnikovo srečanju, dvaindvajsetim po vrsti, z izborom tistih predstav, ki jih je določil in izbral gledališki kritik Aleš Berger, pred novim občinstvom in strokovno žirijo vrednotili dosežke preteklega sezone. V tekmovalnem programu, ki ga bo ocenjevala strokovna žirija, katere člani so Andrej Stojan, Aleš Jan, Sergej Verč, Angelca Janko in dr. Bruno Hartman, se bodo zvrstile predstave devetih slovenskih gledališč, ob dosežkih poklicnega gledališkega dela pa se bodo sredi srečanja predstavili gledališniki-ljubitelji z Jesenic.

Sinoči se je Borštnikovo srečanje, katerega pripravljalni odbor vodi dr. Matjaž Kmecl, začelo z delom Nenada Prokića Metastabilni Graal v uprizoritvi Drame SNG Maribor. Pred predstavo je zbrane gledališke ljubitelje, kulturne delavce iz vse Slovenije in zamejstva ter drugo občinstvo nagovoril podpredsednik RK SZDL Slovenije Ciril Zlobec.

Borštnikovo srečanje tudi letos nadaljuje z ohranjanjem vezi, ki so razpete prek državnih meja. Tu ne gre le za misel na Slovence v zamejstvu v (Celovcu bo 28. oktobra na Zvezni gimnaziji za Slovence nastopila Majda Potokar) temveč tudina meddržavne ali vsaj midsosedske kulturne povezave. Pri midsosedskih mislimo na letošnje gostovanje graškega gledališča Verei-

VILI VUK

nigte Bühnen z delom Maxa Gada Happy Baby, pri meddržavnih pa na goste iz Češkoslovaške, ki bodo v izvedbi Delavskega gledališča Gottwaldovo uprizorili Buchnerjevega Vojčka.

Borštnikovo srečanje bo torej deset naslednjih dni osrednji dogodek v slovenski kulturi, Maribor pa neke vrste gledališka prestolnica. Na koncu bodo tudi razglasili najboljše slovenske gledališke predstave. Atraktiven dogodek v času Borštnikovega srečanja je tudi podelitev Borštnikovega prstana, najvišjega slovenskega odlikovanja za vrhunske igralske dosežke. Lani je ta prstan dobil Zlatko Šugman.

Ob tednu varčevanja

Ob tednu varčevanja Posojilnica-Bank Celovec spet pripravlja likovno razstavo.

Tokrat gostuje znani slovenski slikar Karel Pečko iz Slovenj Gradca. Umetnik se nam bo predstavil s ciklom Uršlja gora in Koroški pejzaž, med razstavljenimi eksponati bodo nova dela, ki jih bomo v Celovcu videli prvič. Umetnine bo možno tudi kupiti.

Karel Pečko pa prihaja med nas tudi kot prijatelj. Bil je med tistimi, ki so vedno navezovali kulturne stike z nami in Koroško ter širšim svetom. Bil je pobudnik za mednarodno razstavo „Mir, humanost“, ki poteka vsakih nekaj let v Slovenjem Gradcu pod pokroviteljstvom OZN. Pečko pa je tudi mentor drugim slikarjem, med njimi je odkril Jožeta Tisnikarja, ki je s svojimi deli postal svetovno znan.

„Planine v sliki“

Vsi planinski fotografi-amaterji ste prisrčno vabljeni k sodelovanju pri tradicionalni foto-razstavi Slovenskega planinskega društva Celovec, ki bo meseca decembra v Kulturni taberni „Pri Joklnu“ v Celovcu.

Pogoji: Vsak amater lahko razstavi do 5 slik – barvne, črno bele ali oboje.

Format: 20×28 cm.

Na zadnji strani slike mora biti napisan „naslov slike“. Ime in naslov avtorja pa slikam priloženemu seznamu!

5 najlepših slik bo nagrajenih.

Ocenjevala bo posebna tričlanska žirija. Po končani razstavi bomo vsem slike vrnili po pošti.

Slike pošljite najkasneje do **30. novembra '87** na naslov: Slov. plan. društvo, Tarviserstraße 16, 9020 Celovec.

Vabilo

Posojilnica-Bank Celovec pripravlja za **sve-tovni teden varčevanja** v svojih poslovnih prostorih na **Bahnhofstraße 1 (Priesterhaus)** razstavo pastelov

akademskega slikarja,

Karla Pečka.

Umetnik, ki razstavlja novejša dela iz cikla Uršlja gora in Koroški pejzaž, bo navzoč

v torek, 27. oktobra 1987 ob 15. uri ob otvoritvi razstave, na katero ste vsi vljudno vabljeni Posojilnica-Bank Celovec, rzzoj.

Folklor „Zarje“ gostovala v Vrbi

Turistično društvo (Kulturverwaltung) v Vrbi je v okviru „Veldener Herbstfest“ („Praznična jesen“) priredilo tudi praznik oz. dan narodnih noš.

Krajevno Slovensko prosvetno društvo DRABO-SNJAK je s posredovanjem Slovenske prosvetne zveze vključilo v prireditev folklorno skupino Slovenskega prosvetnega društva ZARJA iz Železne Kaple. V veliki popoldanski povorki skozi Vrbo je sodelovalo okoli 30 folklornih skupin, pihalnih orkestrrov, pevskega zborov in drugih noš s Koroške, Slovenije in Madžarske. Nekateri

– med njimi tudi Kapelčani – so nastopale s programom. Pri skupnem nastopu s folklorno skupino z Bleda, so se „Zarjevci“ seveda zelo potrudili in uspeli navdušiti številne gledalce in fotografe.

Plesalci iz Železne Kaple so bili nad prisrčnim sprejemom v Vrbi presenečeni in navdušeni. Pri častni tribuni so jih posebej pozdravili in predstavili kot slovensko koroško kulturno skupino, kot dobrodošle sodeželene iz Železne Kaple.

Kako lepo je čutiti že samo korektnost!

M. T.

Izlet SPD „Valentin Polanšek“

Slovensko prosvetno društvo „Valentin Polanšek“ na Obirskem spet vabi na svoj tradicionalni jesenski izlet. Izleta se lahko udeležijo domačini, člani in prijatelji. Na pot se bodo podali v soboto 24. oktobra 1987. V ceni, ki znaša 350 šilingov, je vključeno tudi kosilo. Odhod je ob 5.30 uri izpred gostilne

pri Kovaču na Obirskem, pristop pa je možen (ob 6.00 uri) tudi pri ESSO-črpalki v Železni Kapli. Prijave Nužiju Furjanu so možne do torka, 20. oktobra 1987.

Pot bo vodila na jadransko obalo, kjer bo na sporedu med drugim tudi ogled Portoroža in Pirana.

Življenjski jubilej Črtomira Zorca

V Kranju je praznoval osemdesetletnico slovenski publicist, pedagoški delavec in znani Prešernoslovec Črtomir Zorec. Kot vnet častilec največjega slovenskega pesnika in dolgoletni ravnatelj Prešernovega spominskega muzeja v Kranju je bil tudi prizadeven raziskovalec pesnikovega življenja. Plod teh prizadevanj so njegovi zapisi o Prešernovem življenju in njegovih sodobnikih v časopisu Gorenjski glas. V njih je opisal Prešernove poti po Koroški in Dolenjski. Ob

letošnjem slovenskem kulturnem prazniku so zapisi pod naslovom „Po Prešernovih stopinjah“ izšli tudi natisnjeni v knjižici.

Črtomir Zorec pa je znan tudi kot vnet popotnik po slovenskih deželah ter dober zapisovalec svojih popotovanj, opisov krajev in ljudi ter njihove preteklosti. Med drugim je veliko pisal tudi o krajih, kjer žive Slovenci zunaj svoje matične domovine, tako o Koroški, Beneški Sloveniji, Goriški in Tržaškem.

L. S.

Jubilej dveh rojakov

Nedavno je praznoval v sončni Šmarjeti nad Pliberkom znani in spoštovani Dobnikov oče – Franc Schliesser – svoj 85-letni življenjski jubilej. Jubilant je bil vse svoje življenje delaven in skrbel, da sta Dobnikova domačija in družina rasli in se širili. Vendar ni vedno užival le sončnih dni, a kljub temu ni klonil ali obupal. S svojo dobro voljo in vztrajnostjo je uspešno prebrodil vseh svojih petinosemdeset let trdega življenja.

Tudi v času zadnje vojne je vedel, kam spada. Postavil se je v vrsto borcev za naše pravice in za zmago proti fašizmu. Jubilant je mož mirnega, a klenega značaja. Kot zaveden Slovenec je mnogo doprinesel za obstoj naše narodne skupnosti in za ohranitev lepe slovenske besede.

Ko je Dobnikov oče praznoval svoj življenjski jubilej, so se iskrenim željam pridružili tudi predstavniki plibške Posojilnice, Enotne liste ter ZSO. Tem željam se pridružujemo ter mu želimo, da bi še dolga leta užival zasluženi pokoj.

Tiho in skromno je te dni praznoval svojo osemdeset-

letnico Petrejev oče Anza Widerman iz Borovja pri Pliberku. Čeprav je vse življenje moral težko delati, je še vedno mladosten in krepak.

Jubilant se je moral vse življenje kot mali kmet in delavec boriti za vsakdanji kruh. Vsak dan je moral prevažati les iz prostranih grofovih gozdov. Posebno hudo je bilo v zimskem času. Videvali smo ga, ko se je čestokrat vračal truden in premražen s svojimi konji domov. To je delal dolga desetletja. A zdaj se s ponosom ozira na težka leta. Tedaj je pričel graditi tudi svoj dom, v katerem sedaj v zadovoljstvu preživlja svoj življenjski večer.

Petrejev oče je moral v vojsko in služiti tujim interesom. A tam ni dolgo hotel stati na strani krivice, zato se je pridružil osvobodilni vojski in se vrnil domov na strani zmagovalcev.

Tudi Petrejevemu očetu so prišli čestitat predstavniki Enotne liste, Posojilnice ter Zveze slovenskih organizacij z željo, da bi še dolgo ostal zdrav. Tudi mi mu kličemo: Na mnoga leta!

ikej

Poklonimo se spominu junakov ki so padli v borbi za svobodo

Za bližnji Dan mrtvih bodo zastopniki Zveze koroških partizanov in drugih organizacij spet polagali vence na grobišča padlih borcev proti fašizmu širom naše Koroške. Hvaležnost, ki jo dolgujemo tem junakom, nas obvezuje, da – še posebej za to priložnost – njihove grobove dostojno uredimo!

Osrednja spominska svečanost

bo letos v soboto, 31. oktobra ob 16. uri na pokopališču v Žitari vasi.

Na tem pokopališču je pokopanih 12 borcev, ki so padli po kapitulaciji poražene nacistične Nemčije.

V Žitari vasi in okolici je tudi mnogo žrtev fašizma, ki so našle smrt v raznih koncentracijskih in drugih taboriščih.

Poklonimo se spominu padlih junakov in vseh žrtev, ki so darovale življenje za svobodo v borbi proti fašizmu.

Zveza koroških partizanov

DEVIZE / VALUTE

Devizni tečaji 19. 10. 1987

	Nakup	Prodaja
din	1.45	1.65
us \$	12.437	12.537
can \$	9.57	9.67
angl. £	20.88	21.14
irl	18.72	18.98
sfr	848.20	850.60
bfr	33.62	33.82
ff	209.16	211.04
hfl	624.56	627.44
dm	702.33	705.17
lit	0.964	0.982
dkr	182.60	184.00
nlr	190.37	191.83
skr	197.89	199.91
frk	288.70	291.10
esc	8.74	9.10
ptas	10.67	10.83
yen	8.836	8.866

Valutni tečaji 19. 10. 1987

din	1.15	1.40
us \$	12.20	12.80
can \$	9.35	9.95
angl. £	20.40	21.60
irl	18.20	19.40
sfr	837.00	857.00
bfr	33.00	34.20
ff	206.50	216.50
hfl	616.50	632.50
dm	694.70	711.00
lit	0.945	1.005
dkr	178.50	185.50
nlr	186.50	194.50
skr	194.00	202.00
frk	283.00	295.00
esc	8.30	9.70
ptas	10.40	11.20
yen	8.60	8.90

Vodnik po Gornji Radgoni

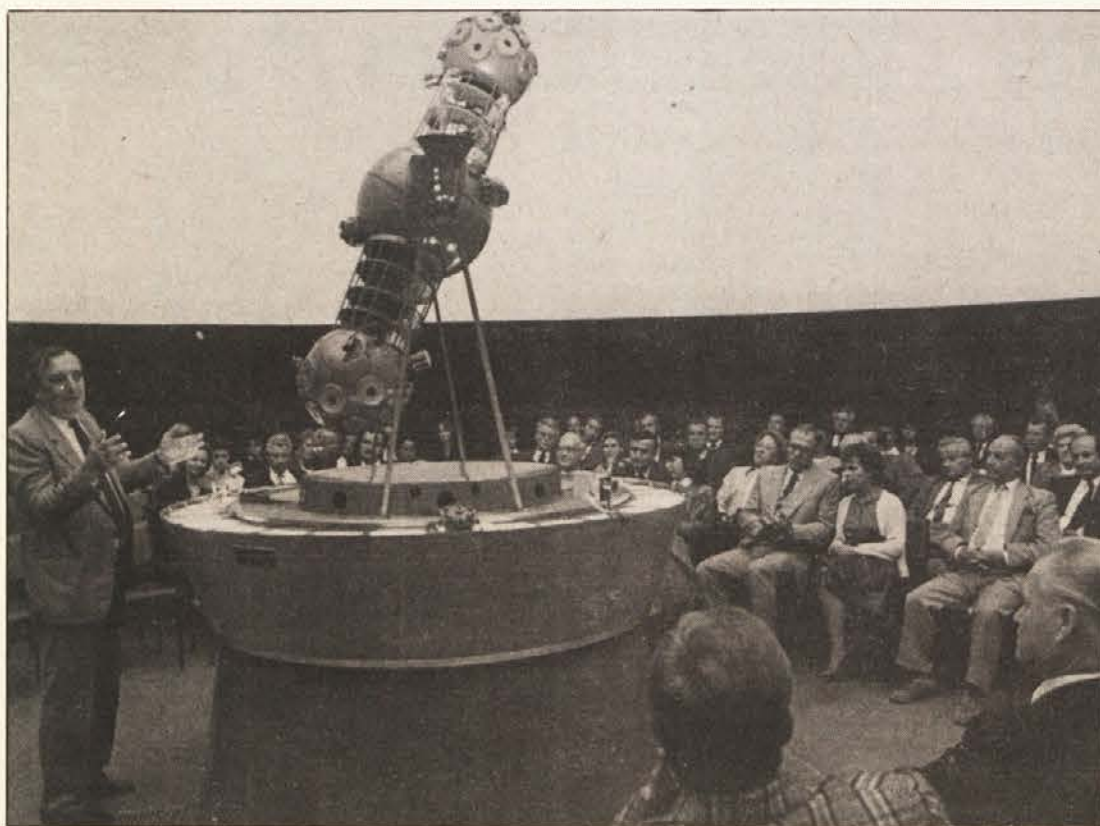
Skupščina občine Gornja Radgona je v sodelovanju z gospodarskimi organizacijami občine pripravila in izdala Vodnik po občini Gornja Radgona. Vodnik v obliki brošure na 47 straneh podrobno predstavlja lepo pokrajino ob reki Muri z njenimi naravnimi značilnostmi, kulturno dediščino, kraje, način življenja, značilnosti pokrajine ter njena gospodarska gibanja. Izšla je v slovenskem, srbohrvatskem, nemškem in angleškem jeziku. Informacije lahko dobite pri Radenska, Turistična prodaja, 69252 Radenci, tel. 069/73-040, 73-541, telex 35-218 YU SLRCI.

21 22 29 30 34 35 (42) b. j.

211 211 XX1 2X1 b. j.

V Celovcu že 10 let gledajo v zvezde

Koroško astronomsko združenje praznuje letos deseto obletnico obstoja svojega planetarija, ki je nameščen kar poleg Minimundusa. Tam prikazujejo vedno spet nove programe, ob jubileju pa so pripravili posebno lep planetarni spored „Na pragu vesolja – 30 let kozmonavtičke“. Premiero tega novega sporeda, katerega si lahko ogledate tudi vi, pa je videlo tudi mnogo politikov, ki so gotovo iskali svojo prihodnost v zvezdah...

Novi penzion

Od septembra lani je v vasi Gameljne odprt nov gostinski objekt, Penzion Lieber.

Gostišče stoji ob vznožju Rašice, devet kilometer severozahodno od Ljubljane. V prijetno urejeni restavraciji nudijo gostom veliko izbiro jedi in pijač, kot posebno hišo pa ponujajo tople predjed z mandeljni ali orehi, v vinu in zelenjavni narastek. Za prenočevanje je na voljo 12 sob, 4 enoposteljne, 5 dvo-posteljnih in 2 troposteljne, v restavraciji pa je na voljo 60 sedežev. Penzion je odprt od 12. do 21. ure, ob nedeljah je zaprto.

Podrobnejše informacije in rezervacije: Penzion Lieber, 61211 Gameljne, Gameljne 32e, tel. 061/374 080.

OGLAS

Prodajam hišo (300 kvadratnih metrov) ter 1500 kvadratnih metrov veliko zemljišče v Biogradu ob morju (Dalmacija). K zemljišču spada tudi 50 metrov majhne marine. Za pojasnila se obrnite na Mileta Fabijan (Francija, tel. 93-54-33-75, zvečer), ali Boraca Meirijana (Kanada, tel. 416-279-80-27, zvečer) ali Mileta Branko (Jugoslavija, tel. 51-612-868, zvečer).

Rešitev križanke iz prejšnje številke

1 STRA	5 LON	2 KA		
4 DI	///	3 BUL	1 DOG	
6 VAR	6 DA	///	7 MA	5 SLO
3 KA	JA	///	10 TIK	VA
	11 NJE	12 GOS	///	8 KA
4 STRA	///	13 CAR	14 TER	
16 VIN	15 CI	///	18 PEN	17 TAN
20 SKI	RO	///	19 TIN	KO
23 ZA	21 DAR	///	///	VEST
	22 GA	14 NJE	15 NOBT	

Kombinacijska križanka

Besede s spodnjega spiska vpišite vodoravno in navpično v lik tako, da se bodo med seboj ujemale. V vodoravni vrsti, ki je označena s pikicami, boste dobili ime in priimek znane slovenske slikarke.

10 črk: zmlinčenje; 9 črk: pomorstvo; 8 črk: astenija, ažiotaža, casanova, lista-vec, opravilo, raztežaj, vbadanje; 7 črk: analiza, nanking, oljenka, ovsenka, piaster, poetika, polotok, žgalina; 6 črk: avesta, maline, nantes, odessa, sirček; 5 črk: akela, antal, asket, astor, elton, maras, matra, narda, oneal, otisk, putka, ranko, serak, stamp, tnal; 4 črke: inka, kača, medo, škar, tani, tojo; 3 črke: aca, ani, ann, črt, eva, ian, raa, ski, tao, trn, upi, voz; 2 črki: ek, en, kk, mš, oi, op, rp.

sestavil Jože Petelin

									★	★	★
.
									★		
						★					
						★	★				
		★	★	★					★		
									★		
★	★								★		
								★			★
					★				★	★	★
					★					★	★
					★						
								★			
★							★		★		
									★		
									★		

TEDENSKI HOROSKOP

- LEV (23. 7. – 23. 8.)
V tem tednu vas čaka precej odgovornosti. Pazite, da ne boste iz muhe delali slona, če ne, se bo nekaj zafacijalo. Ne sanjajte preveč, v ljubezni se bo to maščevalo.
- DEVICA (24. 8. – 23. 9.)
V tem tednu se vam bo ponudila neka izredna prilika. Bodite pozorni na to in ne zapirajte si vseh vrat zaradi prirojene previdnosti. Nežno vabilo.
- TEHTNICA (24. 9. – 23. 10.)
Čaka vas razgiban teden. Zaradi vaše diplomatske navihanosti bo zopet steklo vse kot po maslu. Očarljiv obisk ob koncu tedna. Zavistni pogledi. Vaša srečna številka je 10.
- ŠKORPIJON (24. 10. – 22. 11.)
Radi bi doživeli spremembo, ki vam bi dala nov polet, vendar ste preveč prestrašeni, da bi jo speljali. Čisto vse pa tudi ni varnost. Privoščite si kdaj kakšno neumnost. Vaša srečna številka je 30.
- STRELEC (23. 11. – 21. 12.)
Ta teden vam ni preveč naklonjen, zato si raje odmislite spekulacije, na katere ste računali. Bodite realni in svojo fantazijo in energijo usmerite v ljudi, ki vam bodo za to hvaležni.
- KOZOROG (22. 12. – 20. 1.)
Z vašo življenjsko voljo dosežete veliko, vendar pustite tudi sodelavcem, da se kdaj izkažejo. Nekaj drobnih pozornosti do najbližjih ne bi škodilo? V ljubezni ste na potezi. Vaša srečna številka je 33.
- VODNAR (21. 1. – 18. 2.)
Tako ne bo šlo več naprej. Življenje ni en sam praznik. Malo več usmiljenja do tistih, ki vas prenašajo. Vaše razvade vam jemljejo vse, kar je najlepše v vas. Občudovalcev bo čedalje manj. Vaša srečna številka je 7.
- RIBI (19. 2. – 20. 3.)
Ne ozirajte se preveč na svojo okolico. Važno je, da odločite sprejmete neodvisno, ker le tako se vam bo vrnilo zaupanje vase. Pomének v prijateljski družbi vam bo dobro del. Vaša srečna številka je 15.
- OVEN (21. 3. – 20. 4.)
Za vse ne bo nikdar prav. Sprejmite kritiko, vendar naj vas to preveč ne bega. Vse bo rešljivo, če boste ohranili mirno kri. Potrebujete malo nežne spodbude. Vaša srečna številka je 18.
- BIK (21. 4. – 21. 5.)
Nekdo vas preizkuša, če ste to, za kar se izdajate. Ne dajte vseh adutov na plan, tako boste bolj zanimivi. Ob koncu tedna vas čaka prijetna sprememba.
- DVOJČKA (22. 5. – 21. 6.)
Vašim trikom nihče več ne verjame. Od vas pričakujejo jasno stališče. Dobro premislite, prijateljstvo tudi nekaj velja. Malo več sebe podarite vašim najbližjim.
- RAK (22. 6. – 22. 7.)
Ne bodite preveč pametni in poslušajte včasih pri pomembnih odločitvah tudi svoje srce. V partnerju ne gledajte samo napak, čeprav ga prekašate v marsičem. Vaša srečna številka je 35.

ŠAHOVSKA

RUBRIKA

(ureja Silvo Kovač)

Šahovska naloga št. 32
Študija SALKINDA

V poziciji na diagramu bela kmeta ob pomoči lovcev nevarno ogrožata črnega kralja. Črni se spretno brani in trdnjava je napadla oba lovca, tako da belemu že grozi izguba enega od lovcev. Toda beli, ki je na potezi s skrito kombinacijo še vedno računa na zmago. Reševalci, poiščite to skrito pot do zmage belega. Prizadevnost pri reševanju vam bo poplačana z novim spoznanjem!

Rešitev naloge št. 31

Da bi beli lahko aktiviral kralja in ob tem tudi belopoljnega lovca, se odloči za nenavadno in edino potezo **1.Le5!**. Odgovor črnega **1...Le5**: je izsiljen, saj bi tudi v varianti **1...d4** **2.Ld4**: **3.Kd5 b2** **4.Kd4**: **b1d** **5.Le4+** beli uspel remizirati. Po žrtvi lovca pa sledi: **2.Kd5**: **Kf5** **3.Lc6** beli lovec že prihaja v igro. **3...b2** **4.La4 b1d** črni je dobil v igro novo damo, toda sledi presenetljiv odgovor belega **5.Lc2+**! in z žrtvijo še drugega lovca je na šahovnici po izsiljenem **5...Dc2**: nastala pat pozicija! Beli se je tako na zvit način rešil v remi.

Brošuro „Smrt in kaj potem? Življenje – odgovor iz duhovnosti“ lahko brezplačno naročite pod naslovom: Univerzalno življenje/Universelles Leben, Postfach 140, 5016 Salzburg.

Draga rojakinja!
Dragi rojak!

GOSPODARSKA USPEŠNOST IN OHRANITEV SAMOSTOJNOSTI NAŠEGA ZADRUŽNIŠTVA JE DANES V INTERESU NAS VSEH.

ZATO POSTANI TUDI TI

ČLAN IN SOLASTNIK NAŠE KRAJEVNE BLAGOVNE ZADRUGE IN POSOJILNICE.

UDELEŽI SE OBČNIH ZBOROV IN TAM S SVOJIM GLASOM SOOBLIKUJ POSLOVANJE ZADRUG IN POSPEŠEVANJA GOSPODARSTVA ČLANOV.

PRIDOBİ SI DELEŽE NAŠIH POSOJILNIC IN BLAGOVNIH ZADRUG-MARKETOV. O TEM VAS RADI INFORMIRAJO POSLOVODJE IN ODBORNIKI ZADRUG.

VAŠE BLAGOVNE ZADRUGE (že od 1899)
VAŠE POSOJILNICE (že od 1872)
NAŠA SKUPNA LAST!

ZVEZA SLOVENSKIH ZADRUG
POSOJILNICA-BANK
ZADRUGA-market

KAROLINA KOLMANIČ

Izzvenela je pesem

13

„Tibor, škriplje pri slovenščini. Če boš kaj več bral in se potrudil še pri dopolnilnem pouku, bo šlo.“

Otrokove rjave oči so vzplamtele in ko je preletel ocene, iskricice še niso ugasnile. Sedel je, se še ozrl proti Veri. Nasmehnila se mu je in tudi on je raztegnil ustnice. Tako! Za njo je. Kako zelo se je bala Tiborja. A ta je njene zle slutnje v celoti razbil. Zvonec je odpel konec ure. Učencem je zaželela vesele zimске počitnice in odšla. Prvi korak je usmerila k dežurnemu učencu:

„Kam je šel Zdenko?“

„Spodaj pri drugem dežurnem je.“

Od zgornjega do spodnjega stopnišča je res nekaj sekund hoje; lahko poišče kaj ustreznega in Zdenku kakšno reče!

Nenadoma ga zagleda z vedrcem v rokah. Dežurnemu bo pomagal nahraniti ptice. Nasmehne se in gre v zbornico. Tega, sicer še kar zmernega otroka, je bes povsem obsedel. A zdaj se je v njem že vse poleglo in čemu bi še drezala vanj. Kljub temu realnemu spoznanju pa se njena notranjost le ni pomirila. V zbornico je stopila bleda in razdvojena: naj vso reč pove, ali zamolči. Kava na njenem mestu je s svojo zapeljivo aromo vabila in razredčila misli na dogodek. Potem so pripovedovali drugi. Čeprav so se ji zdeli vsa dejanja manj krepka, je s svojim molčala. Sklenila je, da se bo posvetovala z ravnateljem, ko bosta sama.

Naslednji zvonec nje ni več preganjal. Imela je prosto uro

in je prosila ravnatelja za pogovor. Povabil jo je v svojo pisarno, prijazno ponudil stol in spodbudil:

„Je kaj narobe?“

„Je, tovariš ravnatelj.“

Pogledala ga je naravnost v oči. Ni odvrnil pogleda z nje-nega obraza.

„Kaže, da delam same napake.“

„Ah, kdo vam je to rekel?“

„Rekel? Nihče. Takrat Ivanova mama in...“

„In danes?“

„Da, danes...“

Umolknila je, se zazrla vanj, nato pa povsila pogled, ki se je ustavil na skrčenih prstih, počivajočih na krilu. Nenadoma jo je zaskelilo v oči; še preden je utegnila najti robec, so že drsele solze po licih.

„Zdenko, moj Rom, je pred

razredom... raztrgal izkaz, ga vrgel v smeti in zbežal.“

Zadnje besede so kar vrele, zato da bi bila izpoved čimprej končana in nobena pomembna beseda ne bi izostala.

„In ste vi krivi?“

„Ne vem, tovariš ravnatelj. Morda sem res. Ne znam pristopiti.“

„Ste mu kaj očitali, grajali?“

„Ne, še utegnila nisem.“

Obrisala si je obraz in čutila, kako jo skeli. Malo se je umirila in prevzel jo je čudert občutek sramu. Le kako je mogla tako otročje ravnati. Presneto! Nikoli ne bo znala krotiti svojih solz, ki kaže kar čakajo ugoden trenutek.

„Veste, jaz sem iskren. Tudi mi nimamo veliko izkušenj s temi otroki. Znajo biti prav pohlevni, a v posebnih trenutkih so njihove reakcije silovite. In tokrat je najbrž bilo tako. Vidite, kakor so vaše solze čisto na robu, tako je njihova jeza... No, skušal se bom

pogovoriti z njim. Z vami, mislim, se mi ni treba več. Naš poklic je tako raznolik, da lahko pričakujemo vsak dan kaj novega. In v tej dinamiki je morda tudi mikavnost. O večni mladosti med mladimi vam ne bom tvezil, ker če pogledate mene in kolege v zbornici, boste precej ugotovili, da je to sladka laž.“

„Hvala, tovariš ravnatelj. Prepričali me ravno niste, potolažili pa.“

„Tudi to je nekaj.“

Odšla je. Šele, ko je sedla na svoje mesto, se je zavedala, da je govorila malo, zadnji stavek je bil gotovo iskren, a skoraj surov. Le kaj si bo mislil o njej, nerodni začetnici?

Sneži. Strnjene zvezdice padajo v kosmih na lase, obraz. Topijo se in kaplje lezejo počasi vse do vratu. Tu jih prestraža in gre naprej. Vse je belo: polja in hiše in cerkev. Le kupole na zvoniku se še ni prijel.

(dalje prihodnjic)

Uspešen začetek naših namiznoteniških ekip!

Slovenske namiznoteniške ekipe so uspešno štartale v novo prvenstvo: tako presenetljivo vodi prva ekipa Selanov v prvenstvu spodnje lige, pa tudi prvo moštvo NTK Celovec, ki letos tekmuje v drugem razredu, je še brez

poraza in prvtako zaseda prvo mesto. Ženska ekipa iz Sel (Marti Oraže in Zdenka Zajkovič) pa je po prvem delu prvenstva v koroški ligi na drugem mestu (zgubila je le s Völkendorfom).

Rezultati slovenskih moštev:

Sele I – Labot 6:2. Točke za Sele: Novak (3), Z. Smrtnik (2), Novak (Smrtnik). **KAC – Sele II 4:6.** Točke za Sele: Bec (2), Travnik (2), M. Smrtnik (1), Bec/Travnik. **Sele III – Wolfsberg 6:4.** Točke za Sele: Fojkar (3), M. Oraže (1), Olip (1), Fojkar/Oraže. **Passering – Sele IV 1:9.** Točke za Sele: Falle (3), E. Oraže (3), H. Oraže (2), Oraže/Oraže. **NTK Celovec I – Saturn 8:2.** Točke za NTK: Kupper (3), Velik (2), F. J. Smrtnik (2), Kupper/Smrtnik. **NTK Celovec II – Carinthia 0:10.**

Šah: SŠZ II zgubila tekmo z Magistratom

Šahisti Slovenske športne zveze II/Posojilnica Celovec so v tretjem kolu prvenstva v 2. razred-vzhod doživeli prvi poraz. Drugo moštvo Magistrata Celovec je zmagalo s 5:3, tako da imajo slovenski šahisti samo še minimalne možnosti za naslov prvaka v tem razredu.

Drugo moštvo SŠZ je igralo tekmo z igralcem manj, tako da je magistrat takoj vodil 1:0. Dr. Jozi Amrusch je po lepi partiji izenačil in tudi po remijih Ivana Lukana in Herberta Rulitza je bil rezultat še neodločen. Z zmago Roberta Hedenika so celo vodili 3:2, toda Rupert Reichmann, Tončka Einspieler in Tone Kropivnik so zgubili partije. Naslednjo tekmo igra SŠZ II proti železničarjem iz Celovca (22. nov).

Ta konec tedna je bil pravi črni vikend za nogometaše klubov iz dvojezičnega ozemlja. In to kar v dvojnem pomenu besede: temni oblaki so namreč v nedeljo zagnili nebo in lilo je kakor iz škafa, tako da so morali odpovedati celo vrsto tekem. Tako ni igral Bilčovs, ne Pliberk, pa tudi Kotmirčani, Metlova, Žitara vas, Selani in Galicija ne. Sicer pa je bil vikend „črn“ predvsem zaradi bolečih porazov slovenskih nogometašev, saj v bistvu lahko zabeležimo le tri (delne) uspehe: Rikarja vas je zmagala v Labotu z 1:0, Globasnica je v Reichenfelsu dosegla svojo tretjo točko (2:2), pa tudi Žvabek se je vrnil iz Mauterndorfa z eno točko

„Črni vikend“: SAK in Dobrla vas sta podlegla

V vrstah SAK-ja se situacija na žalost še ni izboljšala, saj je še vedno nekaj igralcev poškodovanih, tako da sploh ne morejo igrati ali pa igrajo le z bolečinami. Toda kljub temu se je SAK podal v Lienz še z nekoliko optimizmom, saj doslej tam še nikoli ni igral slabo. Toda tokrat ni imel dosti možnosti za zmago: po prvem zadetku domačinov so slovenski nogometaši sicer začeli z ofenzivno igro, manjkal pa jim je igralec, ki bi bil znal priložnosti tudi izkoristiti. Tako pa so bili domačini spretnejši, saj so nekoliko razredčeno obrambo SAK še dvakrat prelisičili in v bistvu zasluženo zmagali s 3:0. Torej jasn poraz za SAK, kljub temu pa še ni

vzroka, da bi vrgli puško v koruzo.

DOBRLA VAS bi se bila lahko vrnila na vrh lestvice spodnje lige – seveda, če bi na domačem igrišču premagala tekmece iz Wietersdorfa. Toda napovedane zmage so se že večkrat spremenile v poraz: tako tudi v Dobrli vasi. Dobrolčani so sicer po Lesjakovem zadetku (1:1) silno oblegali nasprotnikova vrata, a zaman. Na drugi strani pa je Zore v 68. minuti iz prostega strela dosegel lep gol in sanje Dobrolčanov so bile porušene.

Ta vikend so zgubili tudi Klopincjani (1:2 z SCA Šentvidom), Šmihelčani (6:1 v Treibachu) in Kapelčani (1:2 v Šentpavlu).

Karpov vodi v dvoboju s Kasparovom

Po treh odigranih partijah v dvoboju za naslov svetovnega prvaka v šahu v Sevilli vodi izzivalec Anatoli Karpov 2:1 (4. partijo so prekinili po 4. potezi). Prva partija med sedanjim svetovnim prvakom Garijem Kasparovom in izzivalcem Anatolijem Karpovom se je končala neodločno, v drugi partiji pa je Karpov s črnimi figurami prelisičil nasprotnika in tako prišel v vodstvo. Tretja partija se je končala z remijem in tudi v ponedeljek sta se nasprotnika razšla z neodločenim rezultatom. Dvoboj za naslov svetovnega prvaka predvideva 24 partij, zmagovalec je tisti, ki prvi doseže 12,5 točk. Pri neodločenem rezultatu (12:12) bi Kasparov uspešno obranil naslov svetovnega prvaka.

Pravi nogometni krimi ali: dvoboj SV – NT

Uredniki in sodelavci obeh tednikov so se prvič v zgodovini resno spoprijeli; a ne na papirju, temveč na mehki in

spolzki travnati ruši, kajti sklenili so, da se pomerijo v nogometu. Bila je to prijateljska tekma, a dovolj resna, da je marsikomu zmanjkalo sape.

Čeprav je rezultat znan – zmagali so kolegi Našega tednika – zadeva le ni tako preprosta, kajti tekma je bila, kot bi zapisali na športni strani, pravi nogometni „krimi“. To pa je za tak zgodovinski dogodek že mnogo! Vratarja Ivan Lukan (SV) in Franc Wakounig (NT) sta se borila kot leva. Prvi je branil s svojo vitkostjo, drugemu je bila dobrodošla njegova širina. A ker so, kar zadeva skupno težo, bili gotovo „močnejši“ uredniki Slovenskega vestnika, jim je tudi uspelo zabiti

prvi gol. Potem pa se je mreža obeh golov precejkrat zatresla, vendar je – na srečo obeh moštev – bil izid tekme neodločen. Šele streljanje enajstmetrovk je odločilo zmagovalca – ob tem pa se je sreča bolj nasmehnila nogometašem Našega tednika – in hočeš nočeš, poraz moramo priznati, čeprav zaradi tega hodimo malce bolj klecavo kot kolegi pri Našem tedniku. V tolažbo nam ostaja le, da so NT-jevci naše fante prelisičili z nenehnim menjavanjem igralcev, kar ni opazil niti sodnik, naši pa tega niso mogli videti zaradi športne zagnanosti, pa tudi zaradi tega ne, ker so igrali brez očal. Kolegi pri tedniku, le priznajte, da so naši uredniki vendarle korenjaki (in to brez igralcev SAK), in da bi tekmo pravzaprav morali ponoviti, kar pa k sreči zaradi vaših (in seveda tudi naših) onemoglih nog ni mogoče! Zato predlagam, da bi se prihodnjič pomerili v boks? Ne, s tega ne bo nič: Razlika v „teži“ enih kakor drugih ne odgovarja športni normi – in končno, kdo bi potem napisal komentar?

Posebni komentar:
Andrej Kokot

TERMINI

NOGOMET

Sobota, 24. 10.: Slovenski atletski klub – Pliberk (15.00), ATUS Borovlje – ASV Lienz (14.45), Šentjakob – Brnca (14.45), Železna Kapla – Žitara vas (15.00), Galicija – Žrelec (15.00).

Nedelja, 25. 10.: Šmihel – ASK Celovec (15.00), Dobrla vas – Mostič (10.30), ASV Celovec – Klopincjani (10.15).

Na praznik, 26. oktobra bodo nekaj odpovedanih tekem nadoknadili. Ob uredniškem zaključku pa termini žal še niso bili fiksirani.

NAMIZNI TENIS

Četrtek, 22. 10.: Sele IV – ZSM Škocijan (farni dom, 19.00), KAC – Sele I (Šentrupert, 19.00).

Petek, 23. 10.: Sele II – SCA Šentvid (farni dom, 19.00). **Sobota, 24. 10.:** Sele – Wolfsberg B (mladinci) – (farni dom, 15.00).

ŠAH

Sobota, 24. 10.: Velikovec – Slovenska športna zveza Cartrans I (gostilna Kulterer, 15.00).

Koroška liga

1. WAC	11 6 3 2 23:11 15
2. Trg	11 6 2 3 31:20 14
3. SVR Lienz	11 6 2 3 24:13 14
4. Breže	10 6 2 2 16:6 14
5. Šmohor	11 4 4 3 18:15 12
6. SAK	10 5 1 4 16:10 11
7. Matrei	11 4 3 4 17:13 11
8. Pliberk	10 3 5 2 21:18 11
9. SV Šentvid	11 4 3 4 7:23 11
10. Wolfsberg	10 4 2 4 13:17 10
11. Magdalen	11 3 3 5 12:18 9
12. VSV/Beljak	11 3 2 6 14:21 8
13. Mölltal	11 2 2 7 11:17 6
14. Irschen	11 1 2 8 7:28 4

Spodnja liga-vzhod

1. Wietersdorf	11 8 2 1 22:6 18
2. Mostič	11 7 3 1 19:9 17
3. Dobrla vas	11 6 3 2 19:8 15
4. Šentandraž	11 4 6 1 17:11 14
5. Treibach	11 6 1 4 27:16 13
6. ASK Celovec	11 5 3 3 14:16 13
7. St. Leonhard	11 4 4 3 14:15 12
8. Šmihel	11 4 2 5 14:22 10
9. Ruda	11 3 3 5 13:15 9
10. Klopincjani	11 2 5 4 11:15 9
11. SCA Šentvid	11 3 1 7 15:21 7
12. ASV Celovec	10 2 1 7 11:19 5
13. KAC	10 1 3 6 6:14 5
14. Frantsehach	10 1 3 7 7:22 5

Spodnja liga-zahod

1. Šentjakob	11 8 3 0 20:9 19
2. Borovlje	11 6 3 2 21:10 15
3. Lendorf	10 6 0 4 22:14 12
4. Dellach	10 3 5 2 11:9 11
5. Rožek	10 5 1 4 12:14 11
6. ASV Lienz	9 4 2 3 19:19 10
7. Baško jezero	10 4 2 4 12:14 10
8. Treffen	11 3 4 4 9:11 10
9. Weißenstein	10 3 3 4 18:11 9
10. Obermillstatt	11 2 5 4 11:15 9
11. Brnca	9 2 4 3 11:12 8
12. Radenthein	11 3 1 7 17:22 7
13. Bilčovs	10 2 3 5 11:18 7
14. Tristach	11 2 2 7 10:26 6